

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа

«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»

ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

*періодичний
інформаційний
бюлетень*

**№2
2026**

УДК 001(4-6ЄС)

Ідентифікатор медіа R40-05189

ISSN 3041-1734 (online)

Редакційна рада: Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша

Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі : електронний інформаційний бюлетень // МОН України; ДНУ УкрІНТЕІ. – Київ : УкрІНТЕІ, 2026. – Вип. 02. – 39 с.

Електронний інформаційний бюлетень "Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі" – це результат щоденного моніторингу новин щодо інновацій, нових технологій, науково-дослідних та інноваційних проєктів, на виконання грантів від Європейської ради з питань досліджень, ініціативи МСП, змін законодавства в області науки, технологій та інноваційної діяльності за пріоритетними напрямками, актуальних подій.

Періодичність: щомісячно.

Рік заснування: 2017 р.

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ.

IBAN: UA518201720313201001201097044 в УДКСУ у м. Києві,
код ЄДРПОУ 40814998, ПІН 408149926502, код платежу 25010100

З питань придбання:

тел: (044) 521-00-39, e-mail: uintei.info@gmail.com

Засновник: Державна наукова установа "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5332 від 12.04.2017 р.

Адреса редакції: 03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

ЗМІСТ

ОФІЦІЙНІ ЗАХОДИ	5
КРАЇНИ ЄС ОСТАТОЧНО СХВАЛИЛИ ПОСЛАБЛЕННЯ ПРАВИЛ ЩОДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ КОМПАНІЙ.....	5
ЄС ПОСИЛЮЄ НАУКОВУ ДИПЛОМАТІЮ ТА БЕЗПЕКУ ДОСЛІДЖЕНЬ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ГЛОБАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ СПІВПРАЦІ.....	6
НОВИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЦЕНТР ДЕМОКРАТИЧНОЇ СТІЙКОСТІ РОЗПОЧИНАЄ СВОЮ РОБОТУ.....	7
ЗУСТРІЧ МІНІСТРІВ МЕА І ВИРІШЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПРОБЛЕМ.....	8
НОВЕ ПАРТНЕРСТВО BE READY ІЗ ПОСИЛЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПІДГОТОВКИ ДО ПАНДЕМІЇ.....	9
ГЛІДІЯ ПРИЄДНУЄТЬСЯ ДО МІЖНАРОДНОЇ КОАЛІЦІЇ З ПИТАНЬ НАУКИ, ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ.....	10
СОАРА ЗАКЛИКАЄ ІНТЕГРУВАТИ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО В ОСНОВУ ОЦІНКИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	11
ПОНАД 100 НАЦІОНАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ СПРЯМОВАНІ НА ЗАЛУЧЕННЯ СВІТОВИХ НАУКОВИХ ТАЛАНТІВ.....	11
СТВОРЕНО СПІЛЬНОТУ ПРАКТИКІВ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДОВІРОЮ ДО НАУКИ.....	12
ГРОМАДСЬКІ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЩОДО ЗАКОНУ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР ЗАВЕРШИЛИСЯ.....	13
ПРОГРАМА РОБОТИ SEN ТА CENELEC НА 2026 РІК.....	14
ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	15
РАДА ЗАТВЕРДЖУЄ КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ДЛЯ БЮДЖЕТУ ЄС НА 2027 РІК.....	15
КОМЮНІКЕ КОМІСІЇ ЩОДО СХІДНИХ РЕГІОНІВ ЄС, ЩО МЕЖУЮТЬ З РОСІЄЮ, БІЛОРОРСЬКОЮ ТА УКРАЇНОЮ - СИЛЬНІ РЕГІОНИ ДЛЯ БЕЗПЕЧНОЇ ЄВРОПИ (СОМ/2026/82).....	16
КОМЮНІКЕ КОМІСІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ "ПЛАН ДІЙ З БЕЗПЕКИ ДРОНІВ І ПРОТИДІЇ ДРОНАМ" (СОМ/2026/81).....	17
ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОГРАМА ФОНДУ ДОСЛІДЖЕНЬ ВУГІЛЛЯ ТА СТАЛІ.....	19
РАДА СХВАЛИЛА ВИСНОВКИ ЩОДО ПОРЯДКУ ДЕННОГО ЄС ДЛЯ МІСТ, ПІДКРЕСЛЮЮЧИ ЇХНЮ КЛЮЧОВУ РОЛЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ, СОЦІАЛЬНІЙ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ЗГУРТОВАНOSTІ.....	19
АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ	20
ЗВІТ ERC ВИСВІТЛЮЄ ПЕРЕДОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ СУЧАСНИХ МАТЕРІАЛІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ.....	20
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗУЄ, ЩО ПРОМИСЛОВІСТЬ З ІНТЕНСИВНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙЖЕ ПОЛОВИНУ ВВП ЄС.....	21
МОНІТОРИНГ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ 2025 РОКУ.....	22
ЧИСТИЙ І СПРАВЕДЛИВИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПЕРЕХІД.....	22
МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	23
ВЕРХОВНА РАДА УХВАЛИЛА ЗА ОСНОВУ ТА В ЦІЛОМУ РАТИФІКАЦІЮ УГОДИ З ЄС ПРО ЧЕРГОВЕ ВІДНОВЛЕННЯ УГОДИ ПРО НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВО.....	23
УКРАЇНА ТА НІМЕЧЧИНА ПОГЛИБЛЮЮТЬ СПІВПРАЦЮ У СФЕРІ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	24

УКРАЇНА ТА ШВЕЦІЯ ПІДСИЛИЛИ ЦИФРОВУ ОБОРОНУ: ПІДПИСАНО П'ЯТИРІЧНИЙ МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ	24
УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ	25
НАУКОВІ ПАРКИ В УКРАЇНІ: ЯК ВИКОРИСТАТИ БРИТАНСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ	25
УХВАЛЕНО ЗАКОН ПРО РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ПІДТРИМКУ МОЛОДИХ УЧЕНИХ	26
УРЯД СХВАЛИВ СТРАТЕГІЮ ЩОДО АНТАРКТИКИ, АРКТИКИ ТА СВІТОВОГО ОКЕАНУ	27
НАУКОВЦІ НАН УКРАЇНИ ВПРОВАДЖУЮТЬ НОВУ ТЕХНОЛОГІЮ, ЩО ПІДВИЩУЄ ЕФЕКТИВНІСТЬ БІОГАЗОВИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ	28
НАУКОВЦІ НАН УКРАЇНИ ДОЛУЧИЛИСЯ ДО ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ЮНЕСКО У СФЕРІ НАУКИ	29
НАУКОВЦІ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ – СЕРЕД ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ "МАГНЕТИЗМ ДЛЯ УКРАЇНИ" ВІД IEEE MAGNETICS SOCIETY	30
MSCA4UKRAINE: ПІДТРИМКА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ	31
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ.....	31
ЄС ПЕРШИМ У СВІТІ ВИЗНАЧИВ ДОБРОВІЛЬНІ ПРАВИЛА ДЛЯ СТАРТАПІВ ІЗ ВИДАЛЕННЯ CO ₂	31
ПОТРІЙНА ПЕРЕМОГА ДЛЯ ПЕРЕДОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯДЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ	32
ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ	33
ПІДГОТОВКА ДО МАЙБУТНЬОГО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТОРФОВИЩ	33
РОЗУМНІ КОНТЕЙНЕРИ ДЛЯ ВИКИНУТОГО ОДЯГУ З ЄВРОПИ	34
ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ.....	35
ПОТЕНЦІЙНІ НОВІ ШЛЯХИ ЛІКУВАННЯ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.....	35
ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ.....	36
ОГОЛОШЕННЯ ПРО СТИПЕНДІЙНУ ПРОГРАМУ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ ДОСЛІДЖЕНЬ, РОЗВИТКУ ТА МОЛОДІ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ НА 2026/2027 НАВЧАЛЬНИЙ РІК.....	36
ОГОЛОШЕНО КОНКУРС ПРОЄКТІВ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ "ПРАВОТВОРЧІСТЬ В УКРАЇНІ: ДОКТРИНАЛЬНІ ЗАСАДИ, ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ І ПРАКТИКА ЗДІЙСНЕННЯ" У 2026 РОЦІ	37
КОНКУРС "НОВІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРЕМІЇ БАУХАУСА" ТА ПРЕМІЯ BOOST 2026 ВІДКРИТІ	38
ЄВРОПЕЙСЬКА МІСЬКА ІНІЦІАТИВА: НОВИЙ КОКУРС ЩОДО ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ НАГАЛЬНИХ МІСЬКИХ ПРОБЛЕМ	39

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ

КРАЇНИ ЄС ОСТАТОЧНО СХВАЛИЛИ ПОСЛАБЛЕННЯ ПРАВИЛ ЩОДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ КОМПАНІЙ

24 лютого Країни ЄС *директивою PE-66-2025-INIT* остаточно схвалили скорочення правил, які вимагають від компаній враховувати екологічні ризики та ризики для прав людини у своїх ланцюгах поставок, та вимог щодо звітності про сталий розвиток та належної перевірки для компаній.

Зміни, схвалені міністрами Європейського Союзу на зустрічі в Брюсселі, послаблюють правила для більшості підприємств, на які вони наразі поширюються. Уряди ЄС та Європейський парламент узгодили поправки минулого року.

Деякі галузі промисловості системно критикували чинні регуляторні обмеження. На їхню думку, обтяжлива бюрократія та зарегульованість обмежували конкурентоспроможність європейських компаній на міжнародному ринку.

Паралельно норми євродирективи про належну перевірку корпоративної стійкості CSDDD дратували Сполучені Штати та Катар. Держави попереджали, що це може зірвати постачання газу до Європи.

Водночас екологічні активісти та навіть деякі інвестори обурені таким рішенням влади. Вони вважають, що відтепер європейські компанії буде складно ідентифікувати як дійсно стійкі.

Відповідно до змін, європейська директива CSDDD поширюватиметься лише на великі компанії. Йдеться про ті бізнеси, які мають понад 5000 співробітників та річний оборот у понад €1,5 млрд.

Крім того, підприємства можуть пропускати у звітах інформацію, що стосується інтелектуального капіталу, інтелектуальної власності, ноу-хау, технологічної інформації або результатів інновацій, яка кваліфікувалася б як комерційна таємниця, як визначено в Директиві (ЄС) 2016/943 Європейського Парламенту та Ради.

Мова не лише про гравців внутрішнього ринку, а й про закордонні бізнеси. Тож для іноземних компаній, які імпортують товари до ЄС, передбачені штрафи. За порушення бізнес може бути змушений заплатити до 3% від чистого світового обороту.

Довідково

Євросоюз відклав кінцевий термін виконання CSDDD до середини 2029 року, хоча попередній дедлайн був встановлений на середину 2027-го. Також ЄС скасував вимогу до компаній щодо прийняття планів переходу до зміни клімату. Звітність щодо реального впливу на довкілля компанії з оборотом до €450 млн також зможуть не розкривати. Відповідні зміни ЄС вніс до директиви про звітність щодо сталого розвитку.

<https://www.reuters.com/sustainability/boards-policy-regulation/eu-countries-give-final-approval-weaken-company-sustainability-laws-2026-02-24/>

ЄС ПОСИЛЮЄ НАУКОВУ ДИПЛОМАТІЮ ТА БЕЗПЕКУ ДОСЛІДЖЕНЬ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ГЛОБАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ СПІВПРАЦІ

27 лютого 2026 року Європейська Комісія представила новий набір заходів для посилення міжнародної взаємодії Європи через дослідження та інновації. Ініціатива має на меті зміцнення глобальних партнерств

Європи, одночасно захищаючи її стратегічні інтереси, зберігаючи відкритість і безпеку міжнародної співпраці, а також підвищуючи привабливість Європи для талантів і інновацій у всьому світі.

Наукова дипломатія означає пряме або опосередковане використання науки, наукових доказів і наукової співпраці для підтримки дипломатичних цілей на різних рівнях, а також використання дипломатії для підтримки наукового прогресу.

Пропозиція щодо рекомендації Ради щодо рамок Європейського Союзу для наукової дипломатії базується на експертному звіті *«Європейська рамка наукової дипломатії – Рекомендації робочих груп ЄС з наукової дипломатії»*, який був опублікований Європейською комісією у лютому 2025 року і є результатом річного процесу консультацій, у якому взяли участь 130 експертів з науки та дипломатії.

Безпека досліджень вирішує ризики, пов'язані з небажаною передачею критично важливих знань і технологій, шкідливим впливом на дослідження та порушеннями етики й доброчесності. У 2024 році ЄС зробив важливі кроки для вирішення цієї проблеми, прийнявши *Рекомендацію Ради щодо посилення безпеки досліджень* у контексті. Рекомендація Ради є точкою відліку, що містить спільні визначення, спільні принципи та рекомендації щодо того, як може виглядати ефективна та пропорційна відповідь політики.

Глобальний підхід до досліджень і інновацій передбачає, що кожні два роки Комісія представлятиме звіт про його впровадження. *Другий дворічний звіт про впровадження Глобального підходу до досліджень та інновацій 2023-2025 років* представляє діяльність Комісії за період з червня 2023 по грудень 2025 року.

Додаткова інформація:

Міжнародна співпраця у сфері досліджень та інновацій

Інформаційний лист: *Рамки Європейського Союзу для наукової дипломатії*

Research Security Monitor 2025: *Робочий документ для персоналу* | Інформаційний листок

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/eu-strengthens-science-diplomacy-and-research-security-support-global-research-cooperation-2026-02-27_en

НОВИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЦЕНТР ДЕМОКРАТИЧНОЇ СТІЙКОСТІ РОЗПОЧИНАЄ СВОЮ РОБОТУ

24 лютого 2026 року на засіданні Ради з загальних питань міністри ЄС отримали запрошення від Комісії та Голови Ради відзначити початок роботи Європейського центру демократичної стійкості. Метою Центру, флагманської ініціативи Європейського щита демократії, є сприяння консолідованому підходу, що охоплює все суспільство, для підвищення обізнаності та посилення можливостей реагування на загрози, з якими сьогодні стикаються демократії, а також для розвитку демократичної стійкості.

Комісар з питань демократії, юстиції, верховенства права та захисту прав споживачів Майкл Макграт обговорив з міністрами ЄС, як Центр може сприяти обміну знаннями та досвідом і підтримувати розробку ефективних відповідей на спільні загрози, щоб досягти відчутних результатів для громадян. Передбачається, що Центр допоможе уникнути фрагментації зусиль, об'єднуючи існуючі мережі та структури, які вже працюють над запобіганням, виявленням, аналізом та варіантами реагування на моделі загроз в інформаційному просторі, допомагаючи кожній з них реалізувати свій повний потенціал та уникаючи дублювання.

Нові пріоритетні напрямки на перший рік включають:

Розробка інструментів для підтримки стійких виборів і протидії дезінформації, зокрема шляхом об'єднання відповідних чинних правил ЄС, м'яких заходів та інструментів для держав-членів, які допомагають боротися з маніпуляціями та втручанням іноземної інформації (FIMI) та дезінформаційними кампаніями, спрямованими на виборчі процеси.

Запуск спеціальної платформи зацікавлених сторін, яка об'єднує незалежних учасників, таких як організації громадянського суспільства, аналітичні центри, дослідники, академічні кола, фахівці з перевірки фактів та медіа-організації, для поширення результатів досліджень та інших питань, а також заохочення обміну між різними зацікавленими сторонами, надання знань та аналітичних даних для роботи з державами-членами в Центрі.

Сприяння нарощуванню потенціалу та взаємного навчання, включаючи обмін передовим досвідом у протидії дезінформації та зміцненні демократичної стійкості, підвищуючи загальний рівень готовності в ЄС.

Визначення адекватних способів співпраці з країнами-кандидатами на вступ до ЄС та потенційними кандидатами в рамках Центру для забезпечення взаємовигідної співпраці.

Дослідження різних моделей залучення громадян до зусиль щодо захисту демократії, спираючись на цінний досвід, набутий у багатьох державах-членах.

Комісія, за участю Європейської служби зовнішніх дій, підтримуватиме діяльність Центру, спираючись на існуючі інструменти та досвід, а також посилюючи координацію між відповідними інструментами та мережами ЄС. Європейський центр демократичної стійкості слугуватиме добровільним стратегічним центром співпраці між державами-членами.

https://enlargement.ec.europa.eu/news/new-european-centre-democratic-resilience-starts-its-work-2026-02-24_en

ЗУСТРІЧ МІНІСТРІВ МЕА І ВИРІШЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПРОБЛЕМ

Світові лідери в галузі енергетики зустрілися в Парижі на зустрічі міністрів 2026 року для вирішення основних енергетичних проблем і можливостей, що стоять перед світом.

У дводенному заході, де на відкритті виступив президент Франції Еммануель Макрон у відеозверненні, були присутні високопосадовці з рекордних 54 країн, близько 40 з яких були на міністерському рівні.

На зустрічі міністрів уряди країн-членів МЕА одноголосно погодилися продовжити роботу з побудови глибших інституційних зв'язків з Бразилією, Колумбією, Індією та В'єтнамом – новою віхою в міжнародному управлінні енергетикою – та розширити співпрацю щодо критично важливих корисних копалин в рамках *Програми безпеки критично важливих корисних копалин* МЕА. У *спеціальній декларації*, одноголосно прийнятій на зустрічі, міністри визнали стратегічну важливість критично важливих корисних копалин для енергетичної безпеки, економічної стійкості та нових технологій. Вони високо оцінили значний прогрес, досягнутий на сьогодні в рамках Програми, включаючи *проведення практичного заходу* з рідкоземельних елементів; підтримку членів, які вивчають питання розробки та впровадження систем стратегічного накопичення запасів; семінари з диверсифікації для сприяння діалогу щодо стратегічних проєктів та інструментів політики; та запуск Інформаційної панелі про критично важливі корисні копалини, яка надає аналітику та уявлення про динаміку поставок.

На міністерській зустрічі відбулося обговорення на високому рівні таких питань, як інвестиції, доступність та сталий розвиток енергії, *енергетична безпека в епоху електрики* та *енергетична безпека України*. Під час зустрічі міністри дев'яти країн-членів МЕА та Європейської комісії опублікували *спільну заяву*, в якій підтвердили свою підтримку, Програми співпраці МЕА-Україна, підкресливши важливість цієї ініціативи, оскільки Україна наближається до четвертої річниці повномасштабного вторгнення Росії. Міністри наголосили, що Програма стала ключовим інструментом для проведення МЕА важливого аналізу енергетичної ситуації в Україні.

Серед інших ключових подій – *3-й щорічний Форум енергетичних інновацій*, який відбувся одночасно із зустріччю міністрів.

Безпосередньо перед Форумом був представлений звіт "*Стан енергетичних інновацій 2026*", а його ключові висновки обговорювалися під час *засідань міністрів*. У звіті висвітлено сфери значного технологічного та політичного прогресу за останній рік, а також визначено ключові інвестиційні прогалини та структурні бар'єри, що впливають на масштабування нових енергетичних технологій. Державні витрати на дослідження та розробки в енергетиці у 2025 р. оцінювалися в \$55 млрд у світі, що на 2% менше, ніж у попередньому році, тоді як зростання корпоративних досліджень та розробок знизилося до 1% у 2024 році – повільніше, ніж у будь-який рік з 2015 року, за винятком 2020 р., коли

активність була порушена пандемією Covid-19. Венчурні інвестиції в стартапи в галузі енергетичних технологій скоротилися третій рік поспіль до \$27 млрд у 2025 р.

У звіті зазначається, що вищі процентні ставки, макроекономічна невизначеність та сильна конкуренція з боку підприємств, що займаються штучним інтелектом, негативно вплинули на потоки капіталу в енергетичному секторі. Частка глобального венчурного фінансування, спрямованого на штучний інтелект, зросла майже до 30% у 2025 році, тоді як частка енергетики знизилася.

Тим не менш, з'являються нові напрями зростання. Фінансування термоядерного синтезу, ядерного поділу, критично важливих корисних копалин, геотермальної енергетики, видалення вуглекислого газу та промисловості з низьким рівнем викидів різко зросло з 2021р., компенсуючи значну частину зниження інвестицій в електромобільність. У звіті також зазначається, що регіональні підходи до енергетичних інновацій стають дедалі чіткішими. Китай продовжує розширювати свою присутність у корпоративних дослідженнях і розробках та патентуванні, особливо в галузі накопичення енергії та промислової ефективності, при цьому кількість міжнародних патентних заявок різко зросла в останні роки.

Досягаючи близько 0,08% ВВП, інтенсивність досліджень та розробок у державній енергетиці в Європі наближається до рекордно високих показників, зафіксованих у 1980-х роках, і зараз перевищує показники інших великих розвинених економік. Крім того, екосистема стартапів стала більш динамічною, навіть попри те, що патентування в деяких великих економіках пом'якшилося.

США залишаються світовим лідером у венчурній діяльності, на які припадає майже половина венчурного капіталу в енергетиці у 2025 році, і зберігають сильні сторони в широкому спектрі технологій. Тим часом Японія залишається вузькоспеціалізованою на батареях, одночасно розвиваючи перовскітну сонячну енергетику, паливо на основі водню та термоядерний синтез.

У звіті наголошується, що стала та цілеспрямована державна підтримка залишається критично важливою. Забезпечення доступу до фінансування на всіх етапах розвитку – особливо враховуючи, що приватний капітал стає більш вибірковою – та зміцнення партнерських відносин між дослідженнями, промисловістю та фінансами будуть ключовими для підтримки імпульсу.

https://www.iea.org/news/iea-ministerial-meeting-underscores-agency-s-central-role-in-tackling-global-energy-challenges?utm_campaign=IEA+newsletters&utm_medium=Email&utm_source=SendGrid

НОВЕ ПАРТНЕРСТВО BE READY ІЗ ПОСИЛЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПІДГОТОВКИ ДО ПАНДЕМІЇ

Європейська комісія представила BE READY – нове Європейське партнерство, мета якого – зміцнити здатність ЄС передбачати, запобігати та швидко реагувати на епідемії та пандемії.

Це партнерство повинно створити екосистему досліджень та інновацій, яка зможе швидко та ефективно реагувати на майбутні кризи у

сфері здоров'я. Вона також тісно співпрацюватиме з ширшою системою безпеки охорони здоров'я Європи, щоб забезпечити швидку та скоординовану реакцію.

Маючи €120 мільйонів фінансування з боку ЄС, BE READY щорічно оголошуватиме спільні транснаціональні конкурси для сприяння співпраці по всій Європі та за її межами, поширюючи знання та підвищуючи готовність до нових загроз для здоров'я.

Партнерство *BE READY* об'єднує 81 організацію з 27 країн і координується французьким агентством *AHPC-MIANRS* – Infectious Emerging Diseases–MIE. Ініціатива базується на багаторічних інвестиціях ЄС у підготовку та реагування на пандемії в рамках програми досліджень і інновацій Horizon Europe, яка з 2020 року надала на цю мету понад 1,8 мільярда євро.

Перший спільний транснаціональний конкурс 2026, що залучає 21 фінансову організацію, підтримає дослідження, спрямовані на краще розуміння пандемічного потенціалу нових патогенів та розробку інноваційних медичних контрзаходів.

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/commission-launches-be-ready-european-partnership-strengthen-pandemic-preparedness-research-2026-02-17_en

ГІЛЬДІЯ ПРИЄДНУЄТЬСЯ ДО МІЖНАРОДНОЇ КОАЛІЦІЇ З ПИТАНЬ НАУКИ, ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ

Гільдія європейських науково-інтенсивних університетів стала членом *Міжнародна коаліція з питань науки, досліджень та інновацій в Україні*. Коаліція – це багатостороння ініціатива, спрямована на невідкладне та довгострокове відновлення дослідницького та інноваційного сектору України, яку було започатковано Міністерством університетів та досліджень Італії, МОН України, ЮНЕСКО та Європейською комісією шляхом підписання Римської декларації про наміри щодо науки, досліджень та інновацій. Її метою є забезпечення платформи для зацікавлених сторін для мобілізації підтримки екосистеми досліджень та інновацій України та відстоювання її ролі в ширшому відновленні України.

Тим самим Гільдія висловлює свою відданість посиленню внеску університетів у широкомасштабні зусилля з відбудови України, сприяючи досягненню спільних цілей Коаліції щодо:

- підвищення обізнаності про критичну роль досліджень та інновацій у зусиллях з реконструкції та адвокації в Україні;
- допомогти у реконструкції та модернізації науково-дослідної інфраструктури України;
- сприяння мобільності та інтеграції українських дослідників під час та після війни, щоб вони могли продовжувати свою наукову роботу;
- сприяння трансферу технологій для покращення інноваційної екосистеми України;
- підтримати довгострокової інтеграції України до ЄС та міжнародної дослідницької спільноти.

<https://www.the-guild.eu/news-and-blog/news/2026/the-guild-joins-the-international-coalition-for-sc.html>

COARA ЗАКЛИКАЄ ІНТЕГРУВАТИ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО В ОСНОВУ ОЦІНКИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Коаліція зі здійснення оцінки досліджень (CoARA) опублікувала книгу, в якій закликає зробити суспільний вплив ключовим критерієм в оцінці та фінансуванні досліджень, поряд із академічною досконалістю.

Стаття «Трансформаційна оцінка досліджень: інтеграція суспільних впливів у рамки оцінки» пропонує плюралістичне розуміння суспільного впливу, засноване на шести керівних принципах. Вона надає конкретні рекомендації для фінансуючих організаторів, установ і політиків щодо того, як краще генерувати, оцінювати та інтегрувати суспільний вплив в існуючі системи.

Понад 60 експертів із понад 30 європейських інституцій долучилися до цієї публікації. Це перша біла книга, офіційно затверджена спільнотою CoARA, і перший результат, представлений у *бібліотеці ресурсів колекції CoARA* з практичними інструментами для реформи.

Відповідаючи на глобальні виклики, такі як зміна клімату, соціальна нерівність і пандемії, автори стверджують, що практики оцінювання мають виходити за межі показників публікацій і цитування, щоб визнавати достовірний внесок у реальні зміни у світі, зберігаючи при цьому необхідні вимоги до звітності.

Організатори Високорівневої конференції з питань реформування оцінювання досліджень, що відбулася під головуванням Данії в ЄС, опублікували *політичний бриф* із висновками зустрічі. Системи оцінювання повинні винагороджувати відкриту науку, співпрацю та вплив на суспільство, підсумувала конференція. Майбутній Європейський закон про дослідницьку зону та наступна програма Horizon Europe відкривають можливості для реалізації реформи оцінки досліджень.

Публікація: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17722382>

<https://www.coara.org/news/project-news/press-release-coara-societal-impact-output/>

ПОНАД 100 НАЦІОНАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ СПРЯМОВАНІ НА ЗАЛУЧЕННЯ СВІТОВИХ НАУКОВИХ ТАЛАНТІВ

Європейський Союз посилює свої зусилля, щоб стати провідним світовим напрямом для дослідників. Країни ЄС наразі пропонують 101 національну та регіональну фінансову підтримку для залучення, утримання та розвитку дослідницьких талантів порівняно з 65 програмами у травні 2025 року.

Ці заходи доповнюють можливості ЄС, запущені в рамках ініціативи «Обери Європу для науки», оголошеної президентом Урсулою фон дер Ляєн у травні 2025 року. Підтримувана майже 900 мільйонами євро фінансування ЄС – на 400 мільйонів євро більше, ніж планувалося спочатку – ініціатива має на меті зробити Європу магнітом для наукової досконалості.

Національні та регіональні програми охоплюють усі 27 держав-членів і включають конкурентні гранти, програми мобільності та реінтеграції, посади з можливістю отримання постійної та довгострокової посади, стипендії для дослідників, що перебувають у зоні ризику, а також комплексну підтримку розвитку кар'єри. Разом вони становлять щонайменше €1 мільярд фінансування і відкриті як для дослідників у всьому світі, так і для тих, хто вже живе в ЄС.

Попередні дані показують відчутні результати. У другій половині 2025 року ініціатива Global Minds Німеччини обрала 166 дослідників, тоді як австрійська APART-USA присудила 25 стипендій. Французьке Безпечне місце для науки при Університеті Екс-Марсель прийняло близько 60 міжнародних дослідників, а бельгійський Vrije Universiteit Brussel залучив 12 дослідників з-за кордону.

[EC News](#)

СТВОРЕНО СПІЛЬНОТУ ПРАКТИКІВ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДОВІРОЮ ДО НАУКИ

Європейська Комісія, Генеральний директорат з досліджень та технологічних розробок, разом із Німеччиною, Швецією та ALLEA (Європейською федерацією

академій наук і гуманітарних наук) як співавторами, створили спільноту практиків у контексті Структурної політики Порядку денного політики Європейського наукового простору (ERA) щодо «Підвищення довіри до науки шляхом участі громадян, залучення та наукової комунікації».

Довіра до науки залишається високою по всій Європі, але її не можна сприймати як належне. *Опитування Євробарометра 2025 року* показало, що більшість громадян продовжують довіряти науковим дослідженням, проте публічні дебати все частіше свідчать про сумніви в наукових рекомендаціях. Опитування також вказує на очікування громадян, що дослідження та інновації будуть інклюзивними та соціально відповідальними, і що вчені повинні приділяти більше часу поясненню своєї роботи громадськості.

Перша зустріч, на якій зібралися представники урядів країн ERA, відбулася у грудні 2025 року, започаткувавши роботу зі створення загальноєвропейської спільноти практиків з питань довіри до науки. Представників висунув Форум ERA.

Європейська Комісія разом із Німеччиною, Швецією та ALLEA як співспонсорами сприяє впровадженню Структурної політики щодо *підвищення довіри до науки шляхом участі громадян, залучення та наукової комунікації*, підтримуючи координацію та вивчення політики серед учасників.

Програма «Горизонт Європа» продовжує традицію фінансування проєктів у сфері залучення громадськості, громадянської науки та наукової комунікації. Наразі відкрито конкурси на 2026 рік у рамках *робочої програми WIDERA*, які зосереджені на таких пріоритетах, як посилення демократичного управління через громадянську науку та розробка керівних принципів для інклюзивної участі громадськості в дослідженнях та інноваціях.

Конкурси на 2027 рік підтримуватимуть проекти, що залучають молодь до науки та сприяють науковій грамотності, а також масштабування успішних ініціатив щодо залучення науки.

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/initiating-european-community-practice-trust-science-2026-02-19_en

ГРОМАДСЬКІ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЩОДО ЗАКОНУ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР ЗАВЕРШИЛИСЯ

Європейська комісія завершила публічні консультації щодо Закону про Європейський дослідницький простір (ERA) 23 січня 2026 року.

Консультації викликали значний інтерес з усієї Європи та за її межами. Загалом було подано 735 пропозицій та 117 документів з висловленням позиції, причому відповіді надійшли з усіх 27 держав-членів ЄС, 8 асоційованих країн програми "Горизонт Європа" та 15 країн, що не входять до ЄС. Участь була особливо високою серед академічних та дослідницьких установ (45%), за якими йшли громадяни ЄС (24%) .

Катерина Захарієва, єврокомісар з питань стартапів, досліджень та інновацій, сказала: "Європа не може дозволити собі фрагментовану або стримувану кордонами дослідницьку систему. Наша мета – надати дослідникам та новаторам свободу та умови, необхідні для успіху в будь-якій точці Європи. Різка реакція на ці консультації свідчить про чітку підтримку цього напряму та безпосередньо визначатиме наступні кроки цієї ініціативи".

Закон про Європейський дослідницький простір (ЄДП) є відповіддю на давні проблеми в екосистемі досліджень та інновацій ЄС, включаючи фрагментовану регуляторну базу, нерівномірні інвестиції в дослідження та розробки та перешкоди для обміну знаннями. Він спирається на успіхи ЄДП з 2021 року, зокрема на прогрес, досягнутий завдяки *Програмі політики ЄДП*.

Ключові аспекти запропонованого Закону про ЄДП включають:

- національні зобов'язання щодо збільшення інвестицій у дослідження та розробки з метою досягнення 3% ВВП;
- кращу координацію політики досліджень та інновацій й інвестицій між ЄС та державами-членами;
- покращені умови для дослідників, включаючи кращі кар'єрні шляхи, мобільність, а також підтримку відкритої науки;
- захист основних цінностей, таких як наукова свобода, етика та доброчесність досліджень, гендерна рівність та рівні можливості.

Результати консультацій вказують на те, що зацікавлені сторони зацікавлені у тому, що:

- ЄС повинен зробити більше, щоб допомогти національним дослідницьким системам краще співпрацювати та зменшити бар'єри між країнами;

- державні інвестиції в дослідження та інновації мають бути чіткішими, більш передбачуваними та підкріпленими конкретними національними зобов'язаннями;
- дослідники потребують сильнішого та послідовнішого захисту своєї свободи проводити наукову роботу по всьому ЄС;
- переїзд та робота через кордони мають бути легшими для дослідників, зокрема завдяки спрощенню визнання академічних кваліфікацій, отриманих в іншій країні ЄС.

Наступні кроки: Комісія розпочне ретельний аналіз отриманих матеріалів, який стане основою для підготовки нового Закону про ЕДП.

Довідково: *Закон про ERA; результати консультації*.

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/european-research-area-act-public-consultation-closes-strong-stakeholder-engagement-2026-02-13_en?pk_campaign=rtd-mailings&pk_source=rtd_news

ПРОГРАМА РОБОТИ CEN ТА CENELEC НА 2026 РІК

CEN та CENELEC повідомили про публікацію своєї *Програми роботи 2026*, яка окреслює ключові пріоритети та дії, які формуватимуть європейську стандартизацію у поточному році.

На тлі стрімких технологічних, промислових і глобальних змін CEN і CENELEC має мету зробити Єдиний ринок Європи сильнішим, більш цифровим і сталим через стандарти.

Цього року CEN і CENELEC зосереджуються на технологіях, які формуватимуть майбутнє: штучному інтелекті, кібербезпеці та цифровому продуктовому паспорті. Відповідні стандарти нададуть Європі інструменти для безпечного, відповідального та впевненого керівництва цифровим переходом.

Водночас підтримка зеленого переходу залишається пріоритетом: від чистих технологій до відновлюваної енергії та циркулярної економіки. Стандарти – це невидимий двигун, що рухає трансформацію Європи.

CEN і CENELEC також продовжать глибше впроваджувати стандартизацію в європейську екосистему досліджень і інновацій. Основні напрями цієї роботи включають:

- Сприяння стандартизації у сфері цінування знань: CEN та CENELEC і надалі позиціонуватимуть стандартизацію як необхідність управління знаннями. *Кодекс практики зі стандартизації для дослідників* залишається ключовим ресурсом.
- Формування дослідницької програми ЄС: У 2026 році CEN і CENELEC тісно співпрацюватимуть з Європейською комісією, щоб сприяти ключовим ініціативам ЄС, спрямованим на зміцнення інноваційного ландшафту Європи та забезпечення повної інтеграції стандартизації у їхні рамки. Серед найважливіших ініціатив – *Закон про інновації ЄС*, який, як очікується, стане наріжним каменем програми конкурентоспроможності Європи, краще поєднуючи дослідження, промисловість, інвестиції та політику; *Наступна рамкова програма з досліджень та інновацій (2028–2034)* щодо якої Європейська комісія оприлюднила свою пропозицію у липні 2025 року; та *Закон про Європейську дослідницьку зону (ERA)*, спрямований на зміцнення екосистеми Д&І Європи шляхом вирішення проблем фрагментації, нерівностей у інвестиціях у ДіРта бар'єрів для обміну знаннями.

- Визначення нових напрямів для стандартизації: CEN і CENELEC проведуть заходи з прогнозування для визначення ранніх потреб у стандартизації, зокрема щорічний семінар *«Впровадження науки в стандарти»* разом із Спільним дослідницьким центром (JRC). Інші заходи сприятимуть розробці дорожніх карт стандартизації у таких сферах, як промислова симбіоз, у рамках *проєкту RISERS* у рамках Horizon Europe.

- Зміцнення зв'язку з дослідницькими проєктами: CEN і CENELEC і надалі сприятимуть технічним зв'язкам технічних органів із дослідницькими проєктами, а також розроблятимуть угоди про семінари (CWA) як швидше розроблені донормативні результати.

- Визнання академічного внеску у стандартизацію: у 2026 році восьме видання премії Standards+Innovation відзначатиме науковий внесок у стандартизацію.

- Розширення обізнаності про стандартизацію: щоб інтегрувати стандартизацію у дослідницькі та інноваційні програми, CEN і CENELEC організують Національні дні академічних стандартів у *рамках проєкту EC 'Edu4Standards'*. Крім того, проведуть спеціалізовані семінари з Європейської системи стандартизації та стандартизації ІКТ у ключових регіонах, включно з Індією, Китаєм, Південно-Східною Азією, Західними Балканами, Східним партнерством, Африкою, Латинською Америкою та Карибським басейном у *рамках проєкту InDiCo-Global*.

- Покращення метрології для стандартизації: у співпраці з Європейською асоціацією національних інститутів метрології (EURAMET) будуть визначені потреби в дослідженнях у проєктних закликах Європейського партнерства з метрології. Важливий зв'язок між метрологією та стандартизацією буде додатково проілюстровано під час Всесвітнього дня метрології 20 травня.

- Освіта та стандартизація: У 2026 році CEN і CENELEC посилять зусилля щодо розвитку освіти та підготовки у сфері стандартизації, спираючись на роботу Високорівневого форуму Workstream 1, визнаючи його критичну роль у впровадженні стандартів у Д&І та вихованні наступного покоління експертів.

<https://www.cencenelec.eu/news-events/news/2026/brief-news/2026-02-04-work-programme-2026/>

ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

РАДА ЗАТВЕРДЖУЄ КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ДЛЯ БЮДЖЕТУ ЄС НА 2027 РІК

17 лютого 2026 року Рада ЄС затвердила *Висновки*, що визначають керівні принципи для річного бюджету ЄС на 2027 рік. Вони надають Комісії політичне керівництво при підготовці проєкту бюджетної пропозиції на наступний рік – останнього щорічного бюджетного заходу багаторічної фінансової рамки ЄС (MFF) на 2021-2027 роки.

У своїх висновках Рада підкреслює, що бюджет ЄС на 2027 рік відіграє ключову роль у розробці та реалізації довгострокових цілей і політичних пріоритетів ЄС. Рада також наголошує на важливості, щоб бюджет 2027 року продовжував демонструвати солідарність ЄС з народом України та реагувати на пов'язані кризи, включно з гуманітарними потребами. Рада вважає, що бюджет на 2027 рік має бути реалістичним, відповідати реальним потребам,

забезпечувати розумне бюджетування та залишати достатні запаси в межах MFF для вирішення непередбачених обставин і викликів ЄС. Водночас бюджет на 2027 рік має забезпечити достатні ресурси для забезпечення реалізації програм Союзу.

Рада наголошує на необхідності визначення у проєкті бюджету на 2027 рік перерозподілів, необхідних для фінансування пріоритетів, визначених у оновленому MFF 2021-2027. Рада запрошує Комісію врахувати угоду щодо бюджетів на 2025 та 2026 роки щодо ресурсів, які будуть використані для виплат відсотків NextGenerationEU у разі, якщо вони не будуть охоплені чинною бюджетною лінією.

Очікується перший проєкт бюджету ЄК на 2027 рік на початку червня 2026 року.

https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/02/17/eu-annual-budget-2027-council-sets-guidelines-for-next-year-s-eu-budget/?utm_source=brevio&utm_campaign=AUTOMATED%20-%20Alert%20-%20Newsletter&utm_medium=email&utm_id=3318

КОМЮНІКЕ КОМІСІЇ ЩОДО СХІДНИХ РЕГІОНІВ ЄС, ЩО МЕЖУЮТЬ З РОСІЄЮ, БІЛОРУСЬЮ ТА УКРАЇНОЮ - СИЛЬНІ РЕГІОНИ ДЛЯ БЕЗПЕЧНОЇ ЄВРОПИ (COM/2026/82)

Оскільки повномасштабна війна Росії проти України триває вже п'ятий рік, спільна безпека країн ЄС безпосередньо пов'язана з силою, стійкістю та стабільністю східних регіонів, що межують із Росією, Білоруссю та *Україною*. Виклики, спричинені Росією та Білоруссю, численні, зокрема гібридні загрози, озброєна міграція, порушення повітряного простору безпілотниками та винищувачами, радіочастотні перешкоди, зокрема глушіння та підробка глобальних навігаційних супутникових систем (GNSS), кібератаки, саботаж повітряного руху, наземної та підводної інфраструктури, що ілюструється повторними пошкодженнями підводних *кабелів*, маніпуляціями іноземною інформацією та перешкодами (FIMI) і ворожу риторику.

Європейська комісія розробила план, спрямований на те, щоб зробити регіони ЄС, що межують з Росією, Білоруссю та Україною, більш безпечними, стійкими та привабливими місцями для життя та роботи.

П'ять пріоритетних напрямів підтримки включають:

безпека та стійкість, включаючи нові проєкти та ініціативи, такі як "Східне флангове спостереження", Європейська ініціатива щодо захисту від безпілотників, Європейський повітряний щит та Європейський космічний щит;

зростання та регіональний добробут: сприяння доступу до фінансування, зокрема шляхом співпраці з Європейським інвестиційним банком та партнерства зі Світовим банком щодо аналітики та технічної підтримки;

розвиток місцевих сильних сторін: інтеграція електричної мережі країн Балтії з ширшою європейською мережею, розвиток інфраструктури, такої як Північно-Балтійський водневий коридор, та підтримка ініціатив у сфері циркулярної промисловості;

зв'язок: сприяння цифровому зв'язку та модернізація транспортних мереж;

підтримку людей: вирішення проблем депопуляції та нестачі робочої сили, а також зміцнення громад за допомогою таких ініціатив, як Програма стійкості медіа.

Зокрема щодо людей, то Комісія передбачає:

- масштабувати професійну освіту та підготовку і перекваліфікацію, зокрема через Європейський соціальний фонд плюс, а також через зобов'язання до Пакту ЄС щодо навичок;
- будувати міцніші зв'язки між освітою та працевлаштуванням через програми Erasmus+, які займаються програмами стажування Європейського альянсу, підвищення кваліфікації вчителів та дослідження/інновації;
- утримувати молодь у Східному прикордонному регіоні через шляхи від освіти до працевлаштування, а також шляхом створення схем для покупців житла вперше в рамках програм політики згуртованості, пропонуючи молодим професіоналам *кредити з низькими відсотками*;
- підтримувати міста та міські території східних прикордонних регіонів при подачі заявок у майбутніх конкурсах Європейської міської ініціативи, спрямованої на реалізацію нещодавно прийнятого Порядку денного міст;
- сприяти соціально-економічній інтеграції громадян країн, що не входять до ЄС, та меншин у східних прикордонних регіонах, повністю використовуючи можливості фінансування ЄС тощо.

Підтримка спрямовується через багато інструментів і програм: Фонд відновлення та стійкості (RRF), Інструмент політики управління кордонами та візами, програма EU4Health, програма Horizon Europe, яка фінансує дослідження у широкому спектрі сфер, зокрема в енергетиці, транспорті, агроєкології, водній стійкості, продовольчих системах та біоекономіці, а також сприяє зміцненню регіональних інноваційних екосистем тощо.

Держави-члени, чий регіон найбільше постраждав від нинішнього безпекового середовища, заохочуються визнавати особливий статус цих територій у власних національних і регіональних стратегіях розвитку та плануванні, включно з територіальною співпрацею. У цьому контексті слід спеціально виділяти фінансові ресурси для східних прикордонних регіонів для сприяння їхньому економічному розвитку та підвищення стійкості.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52026DC0082&qid=1772001289574>
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_26_432

КОМЮНІКЕ КОМІСІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ "ПЛАН ДІЙ З БЕЗПЕКИ ДРОНІВ І ПРОТИДІЇ ДРОНАМ" (COM/2026/81)

Дрони, незалежно від того, чи використовуються вони в повітрі, на морі чи на суші, стали невід'ємною частиною сучасних економік і суспільств. Безпілотні, автоматизовані та дедалі більше підтримувані штучним інтелектом, вони приносять відчутні економічні вигоди у таких секторах, як будівництво, енергетика, транспорт, сільське господарство, реагування на надзвичайні ситуації та логістика.

Однак нещодавні інциденти, пов'язані із зловмисним або безвідповідальним використанням дронів, виявили зростаючі проблеми безпеки для Союзу. Дрони використовувалися з порушенням повітряного простору держав-членів, вони порушували роботу аеропортів і спричиняли майже вибухи цивільних літаків, що підкреслює вразливості архітектури безпеки, зокрема в авіації. В енергетичному секторі дрони використовувалися для порушення роботи електростанцій, вітрових і сонячних установок, систем центрального опалення та енергетичних транспортних суден, демонструючи їхній потенціал підривати безперервність постачання та економічну стійкість.

Новий план базується на *комюніке 2023 року про протидію потенційним загрозам*, що виникають унаслідок використання дронів, та замінює його середньостроковий огляд і *Стратегію щодо дронів 2.0*. Комісія залишається відданою зміцненню безпеки ЄС. Вона активно займається дослідженнями та технічною діяльністю, пов'язаною з *дронами, системами боротьби з дронами та автономними платформами*.

У сфері досліджень та інновацій заплановано:

- Модернізувати лабораторії проти дронів Living Lab Спільного дослідницького центру (JRC) до повноцінного центру передового досвіду ЄС у боротьбі з дронами. Центр працюватиме у синергії з мережею Центрів випробування безпілотників цивільної оборони ЄС, яка наразі перебуває на пілотній стадії впровадження у співпраці з Європейським оборонним агентством.

- Продовжувати інвестувати в дрони та технології протидії дронам протягом наступних 2 років, при цьому передбачено 200 мільйонів євро в межах Європейського фонду оборони. (EDF) На даний момент загалом 1 мільярд євро від EDF та його попередніх програм було спрямовано на широкий спектр ДіР, пов'язаних із безпілотниками. Крім того, держави-члени ЄС готуються значно інвестувати у закупівлю новітніх безпілотників і систем протидії дронам через інструмент SAFE. Це підвищить безпеку кордонів ЄС, посилить оборонну технологічну та промислову базу та зменшить залежність від постачальників поза межами ЄС.

- Інвестувати у масове виробництво безпілотників і систем протидії дронам. У рамках цієї роботи планується забезпечити доступ до критично важливої сировини для індустрії дронів шляхом досліджень альтернатив або накопичення запасів, де це необхідно. Крім того, Комісія надасть пріоритет впровадженню Дорожньої карти трансформації оборонної промисловості ЄС у розвитку оборонних можливостей від безпілотників. Після 2027 року інструмент оборони, стійкості, безпеки та простору Європейського фонду конкурентоспроможності, у синергії з іншими інструментами, запропонує стабільну та передбачувану структуру, а також гнучкість для реагування на нові пріоритети.

- Запустити Ініціативу альянсу дронів з Україною, щоб стимулювати створення інноваційної промислової екосистеми.

- Стимулювати та підтримувати обміни та навчальні програми між Україною та державами-членами для пілотів, інженерів та спеціалістів з обслуговування безпілотників.

У подальшому Комісія має намір розпочати інтенсивне та структуроване обговорення всіх запропонованих дій із зацікавленими сторонами, включно з промисловістю, Європейським парламентом та державами-членами, щоб встановити чітку

пріоритетизацію дій. З цією метою Комісія розгляне можливість створення зі державами-членами стратегічного механізму для координації реалізації заходів. З огляду на це, Комісія запрошує держави-члени призначити Національного координатора з безпеки безпілотників, роль якого полягатиме у нагляді, сприянні та просуванні національної реалізації цього Плану дій.

Прес-реліз – безпека дронів

Інформаційний бюлетень – безпека дронів

План дій щодо безпеки дронів та боротьби з ними

Безпека та оборона

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52026DC0081&qid=1772001289574>

https://commission.europa.eu/news-and-media/news/new-plan-counter-drone-threats-2026-02-11_en

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОГРАМА ФОНДУ ДОСЛІДЖЕНЬ ВУГІЛЛЯ ТА СТАЛІ

27 лютого 2026 р. *Рішенням Ради* затверджено позицію Ради щодо пакету реформ фонду досліджень вугілля та сталі, який має на меті підвищити конкурентоспроможність і підтримати зелений і справедливий перехід сталеливарної промисловості та вугільних регіонів. Угода продовжує дослідницьку програму до 2034 року (замість 2030 року, як було запропоновано) і гарантує до 120 мільйонів євро щорічних інвестицій. Вона також уточнює цілі програми для дослідницьких та інноваційних проєктів.

Дослідницька програма – ключовий інструмент підвищення конкурентоспроможності та сталості цих критично важливих секторів, що є необхідним для стійкості, економічної потужності та стратегічної автономії Європи. Нові правила спростять доступ та посилять підтримку МСП, прискорюючи перехід до чистіших, інноваційніших і глобально конкурентоспроможних європейських галузей.

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6417-2026-INIT/en/pdf>

РАДА СХВАЛИЛА ВИСНОВКИ ЩОДО ПОРЯДКУ ДЕННОГО ЄС ДЛЯ МІСТ, ПІДКРЕСЛЮЮЧИ ЇХНЮ КЛЮЧОВУ РОЛЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ, СОЦІАЛЬНІЙ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ЗГУРТОВАНOSTІ

Міністри, відповідальні за політику згуртованості ЄС, 26 лютого схвалили *висновки* щодо порядку денного ЄС для міст.

У тексті висновків підкреслюється важливість міст з їхніми функціональними міськими зонами для економічної, соціальної та територіальної згуртованості, а також їхня роль у просуванні соціальної інтеграції та інновацій. Також визнається, що міста та міські зони сприяють декарбонізації, адаптації до зміни клімату, захисту навколишнього середовища та біорізноманіття, а також переходу на чисту енергію, зокрема шляхом впровадження заходів щодо зменшення викидів. Крім того, міста будь-якого розміру відіграють центральну роль у покращенні міської мобільності

шляхом сприяння розвитку сталих, доступних, чистих та ефективних мультимодальних транспортних систем.

Підкреслюючи важливість підтримки міст з огляду на зростаючі виклики, у висновках також зазначається, що політика згуртованості сприяла зміцненню міського виміру ЄС, оскільки понад 24 мільярди євро з Європейського фонду регіонального розвитку було виділено на сталий розвиток міст у 2021-2027 роках.

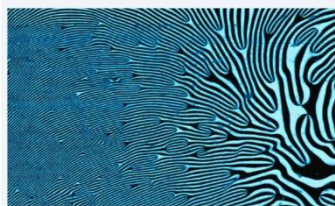
У тексті також висвітлюються можливості для міст. Фонд відновлення та стійкості підтримує відновлення та стійкість міст, зокрема в рамках зеленого та цифрового переходу, а також для надання державних послуг та соціального й доступного житла. У тексті визнається роль Європейського інвестиційного банку у наданні фінансування та консультаційних послуг для сталого міського транспорту, соціального, доступного та сталого житла, декарбонізації, енергоефективності, циркулярної економіки та розвитку зеленої інфраструктури, зокрема шляхом поєднання фінансування ЄС, національного та приватного секторів.

Рада нагадує про важливість забезпечення довгострокової підтримки інтегрованого міського розвитку, спираючись на досягнення поточного періоду, як це описано в Порядку денному ЄС для міст.

https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/02/26/council-approves-conclusions-on-the-eu-agenda-for-cities-highlighting-their-key-role-for-economic-social-and-territorial-cohesion/?utm_source=brevo&utm_campaign=AUTOMATED%20-%20Alert%20-%20Newsletter&utm_medium=email&utm_id=3318

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ЗВІТ ERC ВИСВІТЛЮЄ ПЕРЕДОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ СУЧАСНИХ МАТЕРІАЛІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

© Мартін Лілієнблом, Манфред Фібіг

Європейська дослідницька рада (ERC) опублікувала звіт на тему: *"Передові матеріали: передові дослідження ERC для конкурентоспроможної, сталої Європи"*.

Згідно зі звітом, ERC інвестував €2,37 мільярда у дослідження передових матеріалів у період з 2014 по 2023 рік, що є ключовим для промислової конкурентоспроможності Європи та переходу до зеленішого та цифрового майбутнього.

Картографуючи 1503 дослідницькі проєкти з 29 країн, звіт проливає світло на тенденції фінансування, дисциплінарні та географічні тенденції, а також механізми й умови, необхідні для перетворення передової науки на довгострокову соціальну та економічну цінність.

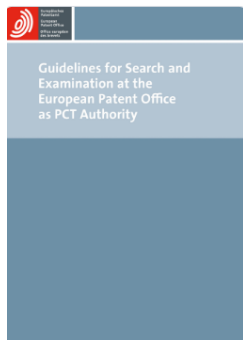
Однак ERC підкреслює, що хоча звіт структурований навколо рішень у критичних суспільних сферах і ланцюгах створення вартості, підкреслюючи важливість швидшого та більш доступного промислового захоплення, портфель ERC залишається міцно закріпленим на фундаментальних дослідженнях і науковій цікавості.

Новий *звіт* також показує, що розподіл досліджень зосереджений у сфері охорони здоров'я (36,5%), передової електроніки (36,5%) та енергетики (19%). Він висвітлює проекти, фінансовані ERC, у політичному середовищі ЄС, сформовані такими ініціативами, як *Конкурентний компас*, *Європейський зелений курс* та *Закони про європейські чіпи*. Щодо класів матеріалів, виявлено значну наукову активність у складних напівпровідниках, полімерах, наноматеріалах, перовскитах, квантових матеріалах та біоінтегрованих матеріалах.

Звіт показує, що публікації, пов'язані з дослідженнями з підтримки ERC у сфері передових матеріалів, цитуються більш ніж у три рази частіше, ніж світовий дисциплінарний середній показник. Майже 90% цих статей публікуються у журналах топ-квартилів. Цей глибокий аналіз того, як дослідження, що фінансуються ERC, засновані на відкриттях у галузі передових матеріалів, лежать в основі прогресу в галузях охорони здоров'я, електроніки, енергетики, мобільності та будівництва, був ініційований Науковою радою ERC напередодні майбутнього прийняття *Закону ЄС про передові матеріали*.

<https://erc.europa.eu/news-events/news/new-report-frontier-science-behind-europes-next-generation-advanced-materials>

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗУЄ, ЩО ПРОМИСЛОВІСТЬ З ІНТЕНСИВНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙЖЕ ПОЛОВИНУ ВВП ЄС

Нове *спільне дослідження Європейського патентного відомства (EPO) та Відомства інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO): ІВ та інновації в європейських секторах* підкреслює ключову роль, яку відіграють галузі, які активно використовують патенти, торговельні марки та авторське право. Вони є центральними рушіями зростання ВВП, створення робочих місць, транскордонної торгівлі та інвестицій по всьому ЄС.

Ці сектори охоплюють широкий спектр економічної діяльності: від технологічних і медичних компаній, які значною мірою покладаються на патенти, до одягу, їжі та предметів розкоші, побудованих на торгових марках, а також креативних індустрій, таких як музика, кіно та відеоігри, які залежать від авторського права. Звіт особливо підкреслює сильне зростання використання інтелектуальної власності у фармацевтичному виробництві, виробництві електронних компонентів та виробництві електроенергії, ілюструючи тісний зв'язок між інноваціями, захистом інтелектуальної власності та промисловими показниками у стратегічно важливих секторах.

Це дослідження є п'ятим виданням у тривалій серії, яка понад десятиліття кількісно оцінює економічне значення прав інтелектуальної власності в ЄС. Уперше дослідження інтегрує дані про фінансування стартапів і виявляє сильну, статистично значущу позитивну кореляцію між інтенсивністю ПІВ та доступом до фінансування.

<https://era.gv.at/news-items/ipr-intensive-industries-drive-nearly-half-of-eu-gdp-study-finds/>

МОНІТОРИНГ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ 2025 РОКУ

Academic
Freedom
Monitor 2025
Analysis of academic
freedom trends in
the EU

Панель з питань майбутнього науки і технологій (STOA) опублікувала щорічний *Моніторинг академічної свободи 2025* Європейського парламенту.

Видання поділено на дві основні частини.

Перша частина містить оновлені вимірювання академічної свободи в усіх державах-членах ЄС, актуальний огляд публічних дебатів та досліджень академічної свободи в чотирьох вибраних державах-членах, а також оцінку рівня академічної свободи в ЄС у глобальній перспективі.

Друга частина пропонує тематичний аналіз того, як певні події можуть вплинути на академічну свободу в ЄС, зосереджуючись на політичній поляризації, нещодавніх змінах у сфері вищої освіти та досліджень США, комерціалізації академічних кіл та іноземному втручанні. Крім того, у ній викладено варіанти політики на рівні ЄС, включаючи потенційні законодавчі та інші заходи для посилення підтримки академічної свободи в державах-членах.

Академічна свобода широко визнана основним принципом сучасної вищої освіти та досліджень, а також ключовою умовою належного функціонування демократичних суспільств. Однак останніми роками численні зацікавлені сторони висловили серйозну стурбованість щодо стану академічної свободи в Європейському Союзі. Щорічний Моніторинг академічної свободи Європейського парламенту має на меті посилити просування та захист академічної свободи в ЄС.

[https://www.europarl.europa.eu/stoa/en/document/EPRS_STU\(2026\)774721](https://www.europarl.europa.eu/stoa/en/document/EPRS_STU(2026)774721)

ЧИСТИЙ І СПРАВЕДЛИВИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПЕРЕХІД

Study on circular approaches
for a sustainable and affordable
clean energy transition

Перехід до чистої енергії ставить нові виклики, такі як стале використання ресурсів, стійкість ланцюгів постачання або екологічні й соціальні наслідки, які R&I має вирішувати під час розробки нових поколінь технологій чистої енергії.

Нове дослідження має на меті посилити узгодження нових технологій чистої енергетики з цілями ЄС для максимізації їхнього позитивного впливу. Це вимагає ранньої та постійної оцінки екологічної, економічної та соціальної сталості, циркулярності, а також їхнього внеску у стійкість ЄС і технологічну автономію.

Дослідження надає ґрунтовний огляд доступних методів оцінювання, представлено результати консультацій із відповідними зацікавленими сторонами та пропонує набір практичних підходів, валідованих і вдосконалених у співпраці з поточними проєктами Horizon Europe на різних рівнях готовності до технологій.

Дослідження визначає гнучку методологічну рамку, враховуючи різні етапи зрілості та технологічно специфічні рекомендації, які мають підтримувати нові концепції на шляху від лабораторії до ринку.

Вона містить п'ять секторних рекомендацій щодо застосування, що охоплюють уловлювання, використання та зберігання вуглецю, енергетичну інфраструктуру,

зберігання енергії, відновлюване та низьковуглецеве паливо, а також технології відновлюваної енергетики.

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/clean-and-just-energy-transition-new-study-provides-tools-assess-emerging-energy-technologies-2026-02-17_en

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ВЕРХОВНА РАДА УХВАЛИЛА ЗА ОСНОВУ ТА В ЦІЛОМУ РАТИФІКАЦІЮ УГОДИ З ЄС ПРО ЧЕРГОВЕ ВІДНОВЛЕННЯ УГОДИ ПРО НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВО

Верховна Рада ухвалила за основу та в цілому ратифікацію Угоди з ЄС про чергове відновлення Угоди про науково-технологічного співробітництво

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

26 лютого 2026 року Верховна Рада України ухвалила за основу та у цілому проєкт Закону України "Про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між Україною та Європейським Союзом про відновлення дії Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво" (реєстр. № 0361 від 25.12.2025).

Йдеться про відновлення дії рамкової Угоди, підписаної 4 липня 2002 року в Копенгагені, яка визначає правові засади співпраці України та Європейського Союзу у сфері науки, технологій, досліджень та інновацій.

Угода є базовим інструментом співпраці між Україною та ЄС у сфері наукових і технологічних досліджень. Вона забезпечує можливість участі українських закладів вищої освіти, наукових установ і дослідницьких організацій у програмах Європейського Союзу, зокрема у рамковій програмі "Горизонт Європа".

Відновлення дії Угоди передбачає:

- участь українських організацій у програмах ЄС за визначеними напрямками спільної діяльності;
- вільний доступ до наукового обладнання та його спільне використання;
- обмін науковими й технічними фахівцями;
- обмін інформацією щодо законодавства та програм співробітництва.

Ратифікація також є важливою для підготовки перемовин щодо участі України в наступній Десятій рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій на 2028–2034 роки. Особливо важливо, що ця рамкова програма вперше передбачатиме окремий напрям розвитку технологій подвійного призначення. Україна вже має практичний досвід і компетенції у цій сфері, що створює можливості для посилення участі наших фахівців в європейських консорціумах та збільшення обсягів залученого фінансування.

Прийняття Закону створить правові підстави для безперервності та посилення співпраці з Європейським Союзом у сфері науки та інновацій, інтеграції України до Європейського дослідницького простору та залучення додаткових ресурсів для розвитку української науки.

<https://mon.gov.ua/news/verkhovna-rada-ukhvalyla-za-osnovu-ta-v-tsilomu-ratyfikatsii-uhody-z-ies-pro-cherhove-vidnovlennia-uhody-pro-naukovo-tekhnologichnoho-spivrobitnytstvo>

УКРАЇНА ТА НІМЕЧЧИНА ПОГЛИБЛЮЮТЬ СПІВПРАЦЮ У СФЕРІ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

11 лютого Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України провело робочу зустріч у межах співпраці з проєктом РАABS (Implementation of the Paris Agreement in Ukraine), що реалізується GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) за підтримки Уряду Німеччини.

У зустрічі взяли участь заступник Міністра Олександр Краснолуцький, директорка проєкту РАABS Даніела Гьолер, її заступник Андрій Гунько та команда проєкту.

У центрі обговорення – розвиток кліматичної політики України як інструменту економічної стійкості, підтримки національного бізнесу та залучення зелених інвестицій, а також зміцнення інституційної спроможності держави в умовах воєнного стану та євроінтеграції. Акцент зроблено на питаннях практичної реалізації кліматичної політики, зокрема заходах з адаптації до зміни клімату в контексті післявоєнного відновлення регіонів України.

Окрему увагу приділено плануванню співпраці на 2026 рік та визначено ключові пріоритети, серед яких:

- розвиток національної системи управління у сфері зміни клімату;
- розширення кліматичних фінансових механізмів;
- посилення інституційної спроможності економічного блоку;
- підтримка впровадження Директиви ЄС про промислові викиди (IED);
- реалізація заходів з адаптації до зміни клімату, зокрема в процесі післявоєнного відновлення регіонів.

<https://www.kmu.gov.ua/news/ukraina-ta-nimechchyna-pohlybliuiut-spivpratsiu-u-sferi-klimatichnoi-polityky>

УКРАЇНА ТА ШВЕЦІЯ ПІДСИЛИЛИ ЦИФРОВУ ОБОРОНУ: ПІДПИСАНО П'ЯТИРІЧНИЙ МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ

На полях щорічної Мюнхенської конференції з безпеки в Німеччині укладено п'ятирічний Меморандум про взаєморозуміння щодо співпраці у сфері кібербезпеки між Державною службою спеціального зв'язку та захисту України та Національним центром кібербезпеки Швеції.

Співпраця фокусується на стратегічному напрямі розбудови потенціалу (capacity-building). Швеція надасть Україні комплексну підтримку, яка включає:

спільні навчання: проведення спеціалізованих тренінгів та кібернавчань для підвищення кваліфікації українських фахівців;

методологічну допомогу: впровадження передових європейських стандартів захисту інформації;

обмін досвідом: доступ до сучасних технологій та безпечних каналів обміну даними про кіберзагрози.

У межах Меморандуму українська сторона ділитиметься цими знаннями, що дозволить Швеції:

- краще підготуватися до складних атак на державні системи;
- ефективніше захищати життєво важливі суспільні функції та критичну інфраструктуру Королівства.

Меморандум закладає фундамент для довгострокового партнерства, яке допоможе обом країнам стати більш захищеними у світі, де кіберпростір є невід'ємною частиною сучасної війни.

<https://www.kmu.gov.ua/news/ukraina-ta-shvetsiia-pidsylyly-tsyfrovu-oboronu-pidpysano-piatyrichnyi-memorandum-pro-spivpratsiu>

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ

НАУКОВІ ПАРКИ В УКРАЇНІ: ЯК ВИКОРИСТАТИ БРИТАНСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ

Міністерство освіти і науки України спільно з Міністерством цифрової трансформації України в межах проекту "Цифровізація для зростання, доброчесності та прозорості" (UK DIGIT) презентує аналітичне дослідження "Британський досвід розвитку наукових парків: аналіз рішень для України". Документ систематизує міжнародні практики та пропонує рекомендації для підсилення ролі наукових парків в Україні.

В Україні зареєстровано 46 наукових парків, однак лише частина з них здійснює системну діяльність, тому дослідження пропонує практичні підходи до їхнього інституційного розвитку.

У дослідженні за листопад 2025 року проаналізовано ключові бар'єри, які стримують розвиток наукових парків в Україні, серед яких – обмежена фінансова автономія, недостатня інтеграція з приватним сектором і потреба в гнучкому корпоративному управлінні. На основі британського досвіду запропоновано практичні підходи, що можуть посилити спроможність наукових парків виконувати роль операторів трансферу технологій та інноваційних проєктів.

Наукові парки є одним з інструментів реалізації Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України до 2030 року (WINWIN 2030) та ініціативи Science.City, яку МОН реалізує спільно з Мінцифри. Ці стратегічні ініціативи визначають розвиток інструментів підтримки інновацій, зокрема підсилення ролі університетів та наукових установ як центральних гравців у трансфері технологій та комерціалізації інноваційних продуктів та послуг з високою доданою вартістю.

Британський підхід демонструє, що наукові парки працюють результативно, коли вони є частиною державної інноваційної політики, мають чіткі функції, управлінську спроможність і сталі моделі співпраці з університетами, бізнесом, інвесторами та місцевою

владою. У таких умовах наукові парки стають інструментом комерціалізації досліджень і розвитку технологічного підприємництва, а не лише формальною інфраструктурою.

Для України ключовим завданням є перехід до моделі, за якої наукові парки виконують роль операторів трансферу технологій і підтримують інноваційні проекти на всіх етапах – від наукової розробки до впровадження на ринку. Запропоновані в дослідженні рішення можуть стати основою для подальших кроків державної політики з інституційного розвитку наукових парків і посилення взаємодії науки та економіки.

<https://mon.gov.ua/news/naukovi-parky-v-ukraini-ia-k-vykorystaty-brytanskyi-dosvid-dlia-rozvytku-innovatsii>

УХВАЛЕНО ЗАКОН ПРО РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ПІДТРИМКУ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Верховна Рада України у другому читанні та загалом ухвалила Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених".

Оновлення законодавства відповідає курсу інтеграції України до Європейського дослідницького простору та участі у програмі "Горизонт Європа". Під час доопрацювання враховано рекомендації Європейської комісії в межах переговорного процесу щодо розділу 25 "Наука та дослідження".

Закон є кроком із гармонізації українського законодавства з правом ЄС та елементом виконання євроінтеграційних зобов'язань України.

У Законі затверджено:

- запровадження термінів "дослідницька інфраструктура", "відкрита наука", "відкритий доступ", "оптимізовані дослідницькі дані (FAIR-дані)", "принципи FAIR", "Національна електронна науково-інформаційна система", "постдокторант";
- створення Реєстру дослідницької інфраструктури та визначення порядку його формування і функціонування;
- визначення особливостей організації діяльності локальних, розподілених та віртуальних (цифрових) дослідницьких інфраструктур;
- можливість створення національних консорціумів дослідницької інфраструктури;
- розширення прав учених щодо доступу до інфраструктури й відкритих наукових даних та визначення відповідальності за повноту і достовірність результатів досліджень;
- оновлення порядку формування державного замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію;
- розширення цілей та напрямів державної політики через впровадження принципів відкритої науки.

Таке врегулювання дасть змогу підвищити ефективність державних інвестицій у науку та оптимальне використання можливостей дослідницької інфраструктури, розширити доступ дослідників до сучасного обладнання незалежно від відомчого підпорядкування установ.

Окремий блок змін спрямовано на розбудову кар'єрної траєкторії молодих учених. Закон уперше визначає на рівні законодавства поняття "постдокторант".

У міжнародній практиці конкурсні наукові програми для добору постдокторантів є інструментом підтримки молодих дослідників та їхньої кар'єри після здобуття ступеня PhD. Вони дають змогу:

- поглибити наукову спеціалізацію;
- сформувати власну дослідницьку програму;
- посилити міжнародну конкурентоспроможність;
- інтегруватися в наукові мережі та міжінституційну співпрацю.

До цього часу постдокторальні програми в Україні розвивалися переважно в системі Національної академії наук України. Закон створює правові підстави для масштабування цього інструменту в університетах і наукових установах різних форм підпорядкування.

Після завершення аспірантури молодий дослідник отримує можливість продовжити наукову діяльність у структурованому форматі, що підвищує стабільність академічної кар'єри та зменшує ризик відпливу кадрів.

Законом також уперше на рівні законодавства визначено поняття "науковий керівник наукового (науково-технічного) проєкту" та закріплено його повноваження – роль, яку у світі визначають як *principal investigator*, розширено інструменти підтримки молодих учених, зокрема:

- уточнюється статус і повноваження Рад молодих учених;
- розширюються напрями грантової підтримки Національного фонду досліджень України, зокрема на програми навчання в аспірантурі, ад'юнктурі, докторантурі, інтернатурі та резидентурі.

Ухвалені зміни формують комплексну модель: модернізована інфраструктура забезпечує доступ до ресурсів, а оновлена система підтримки створює можливості для розвитку молодих учених. У поєднанні ці механізми підсилюють конкурентоспроможність української науки та її інтеграцію до європейського дослідницького простору.

<https://mon.gov.ua/news/ukhvaleno-zakon-pro-rozvytok-doslidnytskoi-infrastruktury-ta-pidtrymku-molodykh-uchenykh>

УРЯД СХВАЛИВ СТРАТЕГІЮ ЩОДО АНТАРКТИКИ, АРКТИКИ ТА СВІТОВОГО ОКЕАНУ

6 лютого Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження "Про схвалення Стратегії забезпечення національних інтересів та розвитку діяльності України в Антарктиці, Арктиці та Світовому океані на 2026-2035 роки та затвердження Операційного плану заходів з реалізації зазначеної Стратегії на 2026-2028 роки".

Ініціатива щодо розробки та ухвалення Стратегії була підтримана Президентом України Володимиром Зеленським та стала можливою завдяки активній співпраці з причетними міністерствами та відомствами, зокрема Національним Антарктичним

науковим центром. Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга висловив вдячність за підтримку ініціативи Прем'єр-міністру Юлії Свириденко та колегам по Уряду.

Андрій Сибіга наголосив, що реалізація завдань, визначених Стратегією на наступні десять років, дозволить посилити позицію України в Антарктиці та розпочати активну діяльність в Арктиці. Ухвалення окремого стратегічного документа ставить Україну в ряд країн, які нещодавно ухвалили та впроваджують аналогічні полярні стратегії, зокрема Польщі, Німеччини, Франції та Нідерландів. Стратегія також сприятиме освоєнню живих ресурсів Світового Океану та покладів металевих корекцій на дні Світового Океану в довгостроковій перспективі.

<https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-skhvalyv-stratehiu-shchodo-antarktyky-arktyky-ta-svitovoho-okeanu>

НАУКОВЦІ НАН УКРАЇНИ ВПРОВАДЖУЮТЬ НОВУ ТЕХНОЛОГІЮ, ЩО ПІДВИЩУЄ ЕФЕКТИВНІСТЬ БІОГАЗОВИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

Інститут газу НАН України у межах міжнародного проєкту Innovate Ukraine завершує монтаж інноваційної установки на біогазовій електростанції у Кам'янці-Подільському (Хмельницька обл.), яка дозволить збільшити виробництво електроенергії приблизно на 10% та одночасно отримувати товарний вуглекислий газ і тепло для агросектору.

Проєкт реалізується спільно з британськими партнерами. Йдеться про новітню технологію розділення біогазу на метан і діоксид вуглецю, що дає змогу перетворювати відходи на додаткові енергетичні та промислові ресурси.

Фахівці Інституту газу НАН України розробили технологічну схему очищення біогазу із застосуванням амінового абсорбційного процесу, нового сорбенту та оптимізованих параметрів роботи. За оцінками розробників, це дозволяє знизити енергетичні витрати у 2-3 рази порівняно з традиційними технологіями.

Що це дає практично?

- Збільшення генерації – обсяг виробництва електроенергії на біогазовій електростанції зростає на 10%.
- Агроінновації – паралельно виробляються товарний вуглекислий газ та тепло. Їх можна подавати в теплиці, що суттєво знижує собівартість вирощеної продукції.
- Екологічний ефект – скорочення викидів парникових газів сприятиме поліпшенню стану довкілля в регіоні.

Розвиток розподіленої генерації сьогодні є одним із ключових напрямів модернізації енергетики, особливо в умовах війни та пошкодження енергетичної інфраструктури. За експертними оцінками, потенціал виробництва біогазу (біометану) в Україні перевищує 10 млрд м³ на рік у перерахунку на природний газ, а потенційна потужність розподіленої генерації може сягнути 3,5 ГВт. Нині встановлена потужність біогазових електростанцій уже перевищила 100 МВт, ними вироблено понад 1 млрд кВт·год електроенергії, що дозволило скоротити викиди приблизно на 5 млн тонн CO₂-еквіваленту.

У межах проєкту в Кам'янці-Подільському очікується додаткове виробництво близько 200 МВт·год електроенергії на рік, отримання 2,3 ГВт·год тепла та скорочення викидів CO₂ на 760 тонн щороку. Також передбачено створення нових робочих місць.

Наразі проєкт перебуває на завершальній стадії монтажних робіт.

<https://www.nas.gov.ua/news/naukovci-nan-ukrani-vprovadzhuyut-novu-tehnologiyu-shcho-pidvishchuye-efektivnist-biogazovih-elektrostantsiy>

НАУКОВЦІ НАН УКРАЇНИ ДОЛУЧИЛИСЯ ДО ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ЮНЕСКО У СФЕРІ НАУКИ

Науковці Національної академії наук України взяли участь у засіданні Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, яке відбулося 30 січня 2026 року.

У центрі обговорення були питання реалізації Плану дій ЮНЕСКО для України у сфері науки, відновлення науково-дослідницького сектору в умовах війни, розвиток програм ЮНЕСКО та посилення міжнародної присутності української науки у зв'язку з обранням України до складу Виконавчої ради ЮНЕСКО на 2025-2029 роки.

Під час презентації діяльності Сектору науки Національної комісії Павло Черінко поінформував про роботу Національного комітету України з програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", який діє на базі Президії НАН України. Зокрема, йшлося про підтримку біосферних резерватів ЮНЕСКО в Україні, надану у 2025 році, зокрема й тим резерватам, що розташовані на тимчасово окупованих територіях. Також було представлено напрацювання зі створення нового біосферного резервату "Центральне Полісся" в межах Київської та Чернігівської областей, що дозволить у півтора раза збільшити загальну площу мережі біосферних резерватів України.

Академік НАН України Станіслав Довгий зосередився на реалізації Плану дій ЮНЕСКО для України у сфері науки, який базується на комплексному аналітичному дослідженні щодо впливу повномасштабної війни на науково-дослідницький сектор України. Це дослідження було підготовлене фахівцями Малої академії наук України та представлене у штаб-квартирі ЮНЕСКО, після чого українські експерти були залучені до подальшої розробки Плану дій.

Окрему увагу було приділено участі України в реалізації Міжнародної декади науки заради сталого розвитку ООН, яку координує ЮНЕСКО. Було відзначено, що низка українських проєктів уже отримала офіційне схвалення в межах Декади. Також пролунала пропозиція відзначати Міжнародний день залучення до науки заради сталого розвитку на державному рівні та підготувати спільно з Міністерством освіти і науки України і НАН України програму його відзначення у 2026 році.

Член-кореспондент НАН України Володимир Устименко у своєму виступі поінформував про участь України в розробленні програми ЮНЕСКО щодо свободи та безпеки науковців. Було наголошено, що відповідний напрям програми базується на унікальному досвіді України зі збереження функціонування науки в умовах війни та спрямований на формування міжнародних механізмів захисту науковців у зонах

конфліктів. Завдяки взаємодії НАН України з Постійним представництвом України при ЮНЕСКО питання безпеки науковців уперше було винесено в коло ключових викликів сталого розвитку науки.

За підсумками роботи було затверджено оновлений склад Національної комісії України у справах ЮНЕСКО та визначено пріоритети її діяльності на 2026 рік у контексті активної участі України в роботі Виконавчої ради ЮНЕСКО.

<https://www.nas.gov.ua/news/naukovci-nan-ukrani-doluchilisya-do-formuvannya-prioritetiv-spivpraci-ukrani-z-yunesko-u-sferi-nauki>

НАУКОВЦІ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ – СЕРЕД ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ "МАГНЕТИЗМ ДЛЯ УКРАЇНИ" ВІД IEEE MAGNETICS SOCIETY

Завершений четвертий конкурс наукових проєктів у рамках програми "Магнетизм для України" від Магнітного товариства Інституту інженерів з електротехніки та електроніки (*IEEE Magnetics Society*).

За результатами конкурсного відбору, проведеного визнаними міжнародними експертами, у 2026 році для фінансування було *обрано 13 дослідницьких проєктів*. Фінансова підтримка буде надана 47 дослідникам у галузі магнетизму, серед яких представники установ Національної академії наук України: Інституту магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара, Київського академічного університету, Фізико-технічного інституту низьких температур імені Б.І. Веркіна, Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова, Інституту надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля, Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова, Технічного центру.

Профінансовані проєкти будуть виконуватись у науково-дослідних установах Києва, Харкова та Сум. Загалом же у 2025 році надійшло 37 заявок на участь у конкурсі.

Переможців заохочують долучитись до IEEE Magnetics Society, відвідувати конференції, організовані Товариством, публікувати результати своїх досліджень у журналах, що видаються IEEE Magnetics Society.

Докладніше про конкурс.

*Ініціатива "Магнетизм для України" від Магнітного товариства Інституту інженерів з електротехніки та електроніки (*IEEE Magnetics Society*) створена для сприяння дослідженням у галузі магнетизму, зміцнення професійної спільноти фізиків у галузі магнетизму та підтримки відновлення та розвитку науки і техніки в Україні. Для проведення та нагляду за виконанням конкурсу IEEE співпрацює з Українським Науково-технологічним центром (УНТЦ) та Інститутом магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара НАН України.*

<https://www.nas.gov.ua/news/naukovci-ustanov-nan-ukrani--sered-peremozhchiv-konkursu-magnetizm-dlya-ukrani-vid-ieee-magnetics-society>

MSCA4UKRAINE: ПІДТРИМКА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

Програми Marie Skłodowska-Curie допомагають захищати дослідницьку та інноваційну екосистему України.

Протягом чотирьох років після початку російського вторгнення **176 докторантів і постдокторантів**, які були змушені виїхати з України, змогли продовжити свою роботу у різних сферах досліджень і інновацій у рамках програми стипендій MSCA4Ukraine. Їм було забезпечені вигідні умови та доступ до навчання, навичок налагодження контактів і кар'єрного розвитку. Ці дослідники розподілені по 24 країнах-членах ЄС та країнах, асоційованих за програмою Horizon Europe.

Українські дослідники могли вільно обирати будь-яку тему досліджень, і значна частина стипендіатів обирала роботу над питаннями, які могли б допомогти їхній країні – від вивчення довгострокових наслідків стресу, пов'язаного з війною, для здоров'я та розробки технологій екологічної безпеки, до зміцнення правових баз і судової співпраці в контексті європейської інтеграції.

MSCA опублікувала кілька інтерв'ю зі стипендіатами MSCA4Ukraine про їхню роботу та життя далеко за межами України.

<https://marie-skłodowska-curie-actions.ec.europa.eu/news/msca4ukraine-standing-with-ukraines-research-community-0>

НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ

ЄС ПЕРШИМ У СВІТІ ВИЗНАЧИВ ДОБРОВІЛЬНІ ПРАВИЛА ДЛЯ СТАРТАПІВ ІЗ ВИДАЛЕННЯ CO₂

У ЄС створили чіткі правила для сертифікації кліматичних інновацій, які спрямовані на видалення та утримання CO₂. Єврокомісія оголосила про затвердження першого пакету методологій у межах Регламенту про видалення вуглецю та вуглецеве фермерство (CRCF).

В Єврокомісії переконані, що юридично обґрунтовані та добровільні принципи реєстрації інновацій допоможуть сформувати новий ринок екологічних стартапів та підтримати розвиток біоекономіки в ЄС.

Методологія охоплює три ключові типи кліматичних інновацій: пряме уловлювання CO₂ з повітря з подальшим зберіганням (DACCS); уловлювання біогенних викидів з подальшим зберіганням (BioCCS); видалення вуглецю за допомогою біовугілля (BCR).

"Європейський Союз вживає рішучих заходів, щоб очолити глобальні зусилля щодо видалення вуглецю. Встановлюючи чіткі, надійні добровільні стандарти, ми не лише сприяємо відповідальним діям у сфері клімату в Європі, але й встановлюємо глобальний

орієнтир для наслідування іншими", – наголосив Єврокомісар з питань клімату Вонке Гукстра.

Узгодження правил та рамкової системи сертифікації – важливий крок до практичного втілення. Вони створюють нормативну базу для наступного етапу – отримання сертифікації ЄС проєктами видалення вуглецю. Ініціативи, які використовують DACCS, BioCCS і біовугілля, вже найближчими місяцями зможуть отримати офіційне визнання. Ухвалені методології закріплюють важливі нюанси – від термінології до відповідальності. Зокрема, правила визначають, що саме вважається однією тонною видаленого CO₂, як забезпечувати сталість результатів, як розраховувати ризики від реалізації проєкту.

Після перевірки методології Європарламентом та Радою ЄС методологію опублікують в Офіційному журналі ЄС, а чинності вона набуде за 20 днів після публікації. Єврокомісія зараз допрацьовує ще низку методологічних рекомендацій для сертифікації екологічних проєктів. Серед них:

- ✓ Безвуглецеве фермерство. Рамка для проєктів видалення вуглецю через чисте сільське господарство, заліснення та зволоження торфовищ допоможе аграріям отримувати додаткові доходи;

- ✓ Біосновні будматеріали. Проєкти цієї групи спрямовані на технології утримання вуглецю у будівництві. Єврокомісія розраховує, що це стимулюватиме впровадження циркулярних принципів у будівельній галузі.

<https://ecopolitic.com.ua/ua/news/ies-pershim-u-sviti-viznachiv-dobrovilni-pravila-dlya-startapiv-iz-vidalennya-so2/>

ПОТРІЙНА ПЕРЕМОГА ДЛЯ ПЕРЕДОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯДЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ

Провідний світовий бізнес-журнал The European присудив три нагороди передовій експертці з ядерних матеріалів та професорці Університету Гаддерсфілда у Великій Британії Костянтині Ламбріну. Вона заслужила це визнання за видатні досягнення в галузі матеріалознавства та інженерії протягом останнього десятиліття. Протягом цього часу її робота отримувала підтримку ЄС через такі проєкти, як [IL TROVATORE](#) та [SCORPION](#).

Три нагороди, якими Ламбріну була відзначена: "Жінка року за лідерство в STEM", "Візіонерка в галузі чистих енергетичних матеріалів" та "Досконалість у ядерній інженерії" в рамках *Європейських нагород 2025*.

Зумовлене необхідністю підвищення безпеки ядерної енергетики після аварії на Фукусімі-1 у Японії у 2011 році, робота професорки була зосереджена на прискоренні розробки передових ядерних матеріалів. Це включає покриття з аварійно-стійкого палива (ATF), матеріал, який використовується для обгортання ядерних паливних стрижнів. Розроблена для підвищення безпеки шляхом витримування важких аварійних умов набагато краще, ніж звичайні сплави, технологія покриття ATF покращує характеристики палива, зменшує утворення водню та збільшує час реагування під час аварій.

<https://cordis.europa.eu/article/id/463254-a-triple-win-for-advanced-nuclear-materials-research>

ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ

ПІДГОТОВКА ДО МАЙБУТНЬОГО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТОРФОВИЩ

Нещодавнє дослідження, проведене в рамках проєкту WaterLANDS, що фінансується ЄС, показало, що сьогодні існує лише 7% первісних торфовищ Європи.

Заболочені торфовища призводять до повільнішого розкладання рослин, що з часом призводить до накопичення шарів органічної речовини, яка називається торфом. Хоча ці унікальні водно-болотні екосистеми покривають менше 3% суші по всій земній кулі, вони здатні зберігати вдвічі більше вуглецю, ніж ліси світу. Тому їх збереження є життєво важливим для запобігання поверненню величезної кількості вуглецю в атмосферу, і оскільки зміни, зумовлені кліматом, змінюють межі екосистем, прийняття розумних рішень щодо відновлення ще ніколи не було таким важливим.

Дослідники вивчали, як зміна клімату може змістити ареали торфовищ у Європі. Вони пов'язали нинішнє розташування торфовищ з кліматичними моделями та прогнозували майбутні зміни за двома сценаріями зміни клімату: сценарієм, узгодженим з Паризькою угодою, та сценарієм потепління на 3°C.

Провідний автор дослідження Енаху Тахіту з Університету Вагенінгена, Нідерланди, обговорює тривожні висновки в новинах на ["Phys.org"](https://www.phys.org): "Ми втратили більшість європейських торфовищ", – стверджує Тахіту, пояснюючи, що близько 93% європейських торфовищ більше не мають екологічно функціональних торфовищних екосистем. "Ця величезна втрата значною мірою зумовлена видобутком торфу та перетворенням сільського господарства, що сприяло економічному процвітання в центральних низовинах континенту".

Очікується, що решта 7% торфовищ Європи зіткнуться з більшим кліматичним тиском, причому кліматичні умови залишатимуться найкращими в деяких частинах північної Скандинавії, Ірландії та Шотландії, а також на більших висотах на європейському материку. Дослідження показало, що з потеплінням на 3°C 92% сучасних функціонуючих торфовищ, ймовірно, зіткнуться з менш придатним кліматом до 2050 року, а частка тих, хто стикається з явно несприятливими умовами, майже потроїться, зростаючи з 6% до 15%.

Деградовані торфовища вразливі до посухи, лісових пожеж та ерозії, що безпосередньо вплине на якість повітря та води, а також на майбутнє водопостачання для людей. Коментуючи локалізований та фрагментований характер попередніх зусиль з відновлення водно-болотних угідь, керівник проєкту WaterLANDS Крейг Буллок з Університетського коледжу Дубліна, Ірландія, зазначає: "Ми прагнемо спільно створювати масштабне відновлення, засноване на передових екологічних, соціальних, управлінських та фінансових практиках, щоб поєднати середовища існування та громади по всій Європі, забезпечуючи процвітання обох протягом багатьох поколінь. Континентальний аналіз розподілу історичних та сучасних торфовищ, проведений командою Вагенінгенського університету, є важливим внеском у цьому напрямку, дозволяючи нам визначити, де пріоритети наших зусиль".

Деталі проєкту

Координатор: Ірландія

Учасники: Австрія, Бельгія, Болгарія, Велика Британія, Естонія, Ірландія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Польща, Фінляндія, Франція, Швеція

Загальні витрати: € 23 631 574,75; внесок ЄС € 23 068 483,00

Тривалість: грудень 2021 – листопад 2026.

<https://cordis.europa.eu/article/id/462698-preparing-for-the-future-of-europe-s-peatlands>

РОЗУМНІ КОНТЕЙНЕРИ ДЛЯ ВИКИНУТОГО ОДЯГУ З ЄВРОПИ

Проект TechMat, що фінансується ЄС, створює децентралізовану систему збору текстилю, яка зробить переробку та повторне використання текстилю простим та вигідним для споживачів. Система повернення депозитів, яка розробляється для використаного текстилю по всій Європі, обіцяє зменшити кількість текстильних відходів та їхній вплив на навколишнє середовище.

Ініціатива TechMat заохочуватиме споживачів повертати одяг багаторазового використання та одяг, що підлягає переробці, за допомогою системи фінансових стимулів. Вона також повідомлятиме виробників, коли викинуті речі потребують офіційного управління відходами.

Інноваційний підхід проєкту до текстильних відходів представлений у формі децентралізованого збору текстилю. Розумні контейнери для збору допоможуть сортувати повернутий текстиль, оцінювати якість та записувати інформацію про матеріали за допомогою цифрових паспортів продукції (DPP), які ЄС поступово впроваджує, починаючи з 2026-2027 років. Текстиль буде сортуватися на текстиль багаторазового використання для продавців секонд-хенду, текстиль, що підлягає переробці, для операторів переробки та текстильні відходи для управління відходами.

Пілотні заходи будуть проведені в Іспанії та Фінляндії для тестування системи в реальних умовах. Інновація TechMat підтримує впровадження ключових елементів Стратегії ЄС щодо сталого та циркулярного текстилю та Закону про циркулярну економіку. До них належать обов'язковий збір текстильних відходів, впровадження планів розподілу текстильних відходів та розширена відповідальність виробника – підхід до екологічної політики, який перекладає відповідальність за життєвий цикл продукту на виробника.

Це нововведення відповідає нагальній потребі Європи значно збільшити свої потужності із сортування та переробки. Цифри говорять самі за себе: у 2022 році ЄС утворив близько 6,94 мільйона тонн текстильних відходів – лише незначне покращення порівняно з показником 2020 року, який становив 6,95 мільйона тонн, що відповідає 16 кг на особу. З цих 16 кг лише 4,4 кг на особу було зібрано окремо для повторного використання або переробки. Решта потрапила до складу змішаних побутових відходів, які потім викидалися на сміттєзвалища або спалювалися. У 2022 році 85% побутових текстильних відходів опинилися на сміттєзвалищах або спалювалися.

Проект TechMat було запущено в жовтні 2025 року, об'єднавши 14 партнерів, що представляють європейське громадянське суспільство, дослідницькі та академічні кола, промисловість, а також її технологічний та ІКТ-сектори. Проект триватиме до 2029 року.

Деталі проекту

Координатор: Фінляндія

Учасники: Естонія, Іспанія, Італія, Латвія, Нідерланди, Фінляндія, Швеція

Загальні витрати: € 7 659 349,50; внесок ЄС € 6 761 663,25

Тривалість: жовтень 2025 – березень 2029.

<https://cordis.europa.eu/article/id/463686-smart-containers-for-europe-s-discarded-clothes>

ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ

ПОТЕНЦІЙНІ НОВІ ШЛЯХИ ЛІКУВАННЯ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Високий кров'яний тиск, або гіпертонія, зумовлений такими факторами способу життя, як неправильне харчування, відсутність фізичної активності та стрес, а також віком та генетикою. З часом надмірний тиск створює навантаження на кровоносні судини, що призводить до потовщення артерій.

"Це трохи схоже на садовий шланг", – пояснює координатор проекту ForceMorph Сесілія Сальгрен з Університету Академії Або у Фінляндії. "Чим більший тиск, тим більша потреба в міцніших стінках".

Ризик полягає в тому, що, оскільки артеріальна тканина твердне, серцю доводиться працювати ще інтенсивніше. Якщо цей процес не контролювати, він може спричинити серйозні проблеми зі здоров'ям, включаючи серцеву недостатність та інсульт".

Механізми, за допомогою яких механічні сили контролюють форму та розмір кровоносних судин на клітинному рівні, досі не до кінця вивчені. Проект ForceMorph мав на меті вирішити цю проблему та був підтриманий Європейською дослідницькою радою.

"Ми хотіли побачити, як зміни кров'яного тиску відчуються клітинами, а потім інтегруються в клітинний механізм, який регулює морфологію кровоносних судин", – каже Сальгрен.

Це може відкрити шляхи для можливих нових методів лікування, таких як модифікація регуляторної клітинної поведінки. ForceMorph потребував модельних систем, де такі сили, як кровотік, можна було б контролювати та аналізувати точно. Рішенням проекту було розробити судини на чіпі – мініатюрні лабораторні пристрої, які точно імітують структуру та функцію кровоносних судин людини.

Дані з цих судин на чіпі були зібрані та переведені в тканинний масштаб за допомогою комп'ютерного моделювання. Команда проекту змогла визначити сигнальні механізми, які відіграють певну роль у зміні форми кровоносних судин у відповідь на механічні сили. Ці результати можуть відкрити шляхи до нових методів лікування,

наприклад, шляхом модуляції механочутливих сигнальних шляхів клітин, визначених дослідниками. Ідея полягає в тому, що, блокуючи певні сигнальні шляхи, зміни форми артерій можна уповільнити або навіть зупинити.

Це рання, новаторська робота, і наступним кроком буде створення та тестування таких матеріалів. Результати та успіхи ForceMorph зараз розвиваються. Наприклад, судини на чіпі та комп'ютерне моделювання проєкту зараз використовуються іншими дослідниками для дослідження клітинної сигналізації та механіки тканин.

Сальгрен зараз працює над новим проєктом, що фінансується ЄС, MakingBlood, який зосереджений на пошуку нових способів виробництва стовбурових клітин крові в лабораторних умовах. Один з її співробітників проєкту отримав фінансування ERC для дослідження прогнозування серцево-судинної регенерації, а інший зосереджується на тому, як клітини відчують, виробляють та реагують на механічні сили, такі як кров'яний тиск.

"Цей проєкт допоміг зрозуміти, чому кров'яний тиск має значення. Бачити, що відбувається на клітинному рівні, складно, але досягнення глибшого розуміння цих механізмів відкриває нові можливості", – зазначає Сальгрен.

Деталі проєкту

Координатор: Фінляндія

Учасники: Нідерланди, Фінляндія.

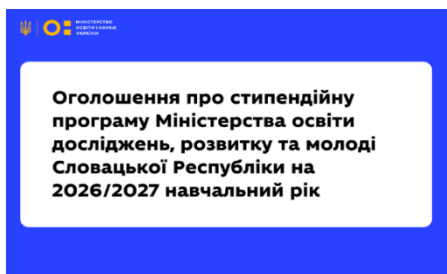
Загальні витрати: € 1 919 599; внесок ЄС € 1 919 599

Тривалість: березень 2018 – серпень 2023.

<https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/projects/success-stories/all/potential-new-pathways-treating-cardiovascular-disease>

ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ

ОГОЛОШЕННЯ ПРО СТИПЕНДІЙНУ ПРОГРАМУ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ ДОСЛІДЖЕНЬ, РОЗВИТКУ ТА МОЛОДІ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ НА 2026/2027 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Оголошення про стипендійну програму Міністерства освіти досліджень, розвитку та молоді Словацької Республіки на 2026/2027 навчальний рік

Відповідно до Програми співробітництва між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти Словацької Республіки в галузі освіти на 2005-2008 роки від 2005 року (термін дії якої продовжено до підписання нового документу) Уряд Словацької Республіки надає для громадян України на 2026/2027

навчальний рік:

- 15 стипендій для студентів на навчання за освітнім ступенем бакалавр/магістр (строк навчання від 1 до 10 місяців);
- 6 стипендій для студентів 5 курсу Ужгородського національного університету кафедри словацької філології, які навчаються на вчителів словацької мови та літератури (максимальний строк навчання 1 семестр (5 місяців) для особи);

- 15 стипендій на навчання або проведення науково-дослідних робіт для аспірантів та на викладання лекцій або проведення науково-дослідних робіт для викладачів ЗВО або дослідників (термін від 1 до 10 місяців для особи).

Перелік необхідних документів та інші деталі розміщено *на сайті Міністерства освіти, досліджень, розвитку та молоді Словачької Республіки*.

Надіслати документи до Міністерства освіти і науки України можна до 03 квітня 2026 року (включно). Неукомплектовані пакети документів, а також документи, які надіслали невчасно або з порушенням умов, не будуть розглядатися.

Особи, які вже отримували стипендію Словачької Республіки, не можуть бути повторно рекомендовані Міністерством для участі в зазначеній програмі.

<https://mon.gov.ua/news/oholoshennia-pro-stypendiinu-prohramu-ministerstva-osvity-doslidzhen-rozvytku-ta-molodi-slovatskoi-respubliki-na-20262027-navchalnyi-rik>

ОГОЛОШЕНО КОНКУРС ПРОЄКТІВ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ "ПРАВОТВОРЧІСТЬ В УКРАЇНІ: ДОКТРИНАЛЬНІ ЗАСАДИ, ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ І ПРАКТИКА ЗДІЙСНЕННЯ" У 2026 РОЦІ

Відповідно до розпорядження Президії НАН України від 12.02.2026 № 71 наукова рада Цільової програми наукових досліджень НАН України "Правотворчість в Україні: доктринальні засади, правове регулювання і практика здійснення" оголошує конкурс проєктів для їх виконання у 2026 році.

Конкурс проводиться відповідно до Положення про цільові програми наукових досліджень НАН України і цільові наукові (науково-технічні) проєкти НАН України, затвердженого постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 340 (зі змінами, внесеними постановою Президії НАН України від 05.01.2021 № 9 та від 22.12.2021 № 418) (далі – Положення):

Відповідно до *Концепції цільової програми*, затвердженої постановою Президії НАН України від 26.12.2024 № 513, метою програми є виконання Національною академією наук України покладених Законом України "Про правотворчу діяльність" завдань щодо обґрунтування та прогнозування напрямів правотворчої діяльності шляхом підготовки Наукової концепції розвитку законодавства України, проведення незалежної правової (юридичної) експертизи проєктів законів, зокрема на їх відповідність праву Європейського Союзу.

Основні проблемно-тематичні розділи програми:

- 1 Доктринальні та прикладні аспекти удосконалення, упорядкування та систематизації законодавства України;
2. Дослідження проблемних аспектів нормопроєктування як інструменту забезпечення якості, ефективності, системності законодавства та регулятивної здатності нормативно-правових актів;
3. Кодифікація законодавства як форма його систематизації;

4. Обґрунтування та прогнозування напрямів правотворчої діяльності у науковій концепції розвитку законодавства України;

5. Розроблення концепцій розвитку галузевого законодавства, що відображають принциповий підхід до регулювання суспільних відносин, мету і завдання правового регулювання, а також передбачувані соціально-економічні та інші наслідки його реалізації в разі прийняття нормативно-правового акта;

6. Євроінтеграційна складова правотворчої діяльності;

7. Теоретико-прикладні засади правової експертизи проєктів нормативно-правових актів та підготовки експертних висновків ;

8. Роль правового моніторингу у забезпеченні якості нормативно-правових актів та ефективності правового регулювання суспільних відносин.

Прийом та реєстрація конкурсних заявок здійснюється Науковою радою цільової програми.

Заявник подає (із супровідним листом за підписом керівника установи) такий пакет документів у двох примірниках та електронній формі українською мовою:

1. Запит на фінансування проєкту за формою згідно з додатком 5 до Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженого постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 339 (зі змінами).

2. Витяг з протоколу засідання вченої ради установи НАН України зі схваленням проєкту.

Документи на участь у конкурсі приймаються до 16 березня 2026 р. (включно) за адресою: м. Київ, вул. Володимирська, 54, Відділення історії, філософії та права НАН України, кім. 446 (тел. для довідок: (044) 239-65-82).

<https://www.nas.gov.ua/news/ogolosheno-konkurs-proyektiv-cilovo-programi--naukovih-doslidzhen-nan-ukrani-pravotvorchist-v-ukrani-doktrinalni-zasadi-pravove-regulyuvannya-i-praktika-zdiysnennya-u-2026-roci>

КОНКУРС "НОВІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРЕМІЇ БАУХАУСА" ТА ПРЕМІЯ BOOST 2026 ВІДКРИТІ

20 лютого Європейська комісія відкрила прийом заявок на шостий конкурс "Нові європейські премії Баухауса" та другий конкурс "NEB Boost for Small Municipalities".

Щодо премій NEB, то у 2026 році буде нагороджено загалом 13 переможців, включаючи два призи громадського голосування, спеціальну нагороду за стійкість до водних ресурсів та міжнародні нагороди. Кожен переможець отримає до 20 000 євро, а ще 14 призерів отримають по 5000 євро. У преміях 2026 року було запроваджено кілька нових функцій, зокрема "У центрі уваги вода".

Програма "NEB Boost for Small Municipalities" спрямована на розширення можливостей місцевих громад. Вона надасть фінансову підтримку 20 проєктам, що реалізуються у сільській місцевості або в громадах з населенням менше 20 000 жителів. Переможці NEB

Boost отримають приз у розмірі 30 000 євро та спеціалізований комунікаційний пакет від Комісії для подальшого поширення їхніх досягнень серед усіх громад Європи.

Заявки на премії NEB Prizes 2026 та NEB Boost 2026 для малих муніципалітетів приймаються до 17 березня 2026 року, 19:00 за центральноєвропейським часом. Заявки на обидві премії слід подавати через офіційну *платформу New European Bauhaus Prizes*. Вся інформація про процес подання заявок міститься у відповідних *посібниках для заявників*, доступних на платформі.

Додаткова інформація: Нова платформа європейських премій Баухауса, Посібник з нових європейських премій Баухауса, Новий вебсайт європейського Баухаузу, Повідомлення Комісії щодо нового європейського Баухаусу

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_445

ЄВРОПЕЙСЬКА МІСЬКА ІНІЦІАТИВА: НОВИЙ КОКУРС ЩОДО ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ НАГАЛЬНИХ МІСЬКИХ ПРОБЛЕМ

Європейська міська ініціатива (EUI) оголосила свій четвертий конкурс інноваційних пропозицій із приблизним бюджетом 60 мільйонів євро для підтримки міст у тестуванні нових рішень.

Міські органи влади запрошуються пропонувати рішення (будь то продукти, послуги чи процеси), які є новими для їхнього конкретного контексту, навіть якщо такі рішення вже були застосовані – протестовані в певній мірі – в інших країнах ЄС або за його межами, що відповідають пріоритетам Порядку денного ЄС для міст у таких тематичних політичних напрямках:

1. Конкурентоспроможність, цифровізація, інновації та інвестиції
2. Соціальна інклюзія та рівність
3. Безпека та готовність
4. Доступне, стале, якісне та інклюзивне житло та будівлі
5. Кліматичні дії, довкілля та чиста енергетика
6. Мобільність.

Крайній термін подачі пропозицій – 15 червня 2026 року. Отримання додаткової інформації - *тут*.

https://ec.europa.eu/regional_policy/whats-new/newsroom/25-02-2026-european-urban-initiative-new-call-for-innovative-actions-to-answer-pressing-urban-challenges-in-local-contexts_en